

DP 598

Právnická fakulta Univerzity Karlovy v Praze

Ústav práva autorského, práv průmyslových a práva soutěžního

Diplomová práce

**Právní ochrana domén ve vztahu k právům
na označení**

Vedoucí diplomové práce

JUDr. Tomáš Dobřichovský, Ph.D.

Diplomant

Igor Nikolov

2007

Autor diplomové práce by na tomto místě rád poděkoval JUDr. Tomáši Dobřichovskému, Ph.D. za odpovědné vedení a podnětné připomínky, dále pak Mgr. Davidu Řehákovi za poskytnutí dostatečného prostoru k přípravě této práce a zejména své mamce a babičce za jejich podporu během celého studia.

Prohlašuji, že souhlasím s účelem
práce v rozsahu 1476 vyostozelote-
ho článku.

22.1.2008

Tomáš

Čestné prohlášení:

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracoval samostatně a že jsem vyznačil prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpal způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Tomáš

ÚVOD	6
HLAVA I : DOMÉNOVÁ JMÉNA	8
1.1. Základní pojmy, pojem doménového jména.....	8
1.2. Technické aspekty doménových jmen.....	10
1.2.1. Struktura doménového jména.....	10
1.2.2. Dělení vrcholných domén.....	11
1.3. Funkce a význam doménových jmen.....	12
1.3.1. Funkce doménových jmen.....	12
1.3.2. Význam doménových jmen	13
1.4. Systém přidělování a správy doménových jmen	13
HLAVA II : PRÁVNÍ PROBLEMATIKA DOMÉNOVÝCH JMEN	15
2.1. Právní povaha doménových jmen	15
2.1.1. Doménové jméno jako forma výkonu relativního práva.....	16
2.1.2. Vlastník, majitel, držitel, nebo registrant domény?	17
2.2. Práva (registranta) k doménovému jménu a jejich zánik.....	19
2.3. Vznik práva k doménovému jménu (registrační problematika)	23
2.3.1. Registrace doménového jména v doméně .cz.....	25
2.3.2. Registrace doménového jména v .gTLD	31
2.3.3. Registrace doménového jména v doméně .eu	32
HLAVA III : ZNEUŽÍVÁNÍ REGISTRACE DOMÉNOVÝCH JMEN (CYBERSQUATTING)	34
3.1. Obecně k cybersquattingu	34
3.2. Některé další formy cybersquattingu	35
3.2.1. Domain grabbing.....	35
3.2.2. Typosquatting	36
3.2.3. Předběžná spekulace.....	36

3.2.4. Reverse Domain Name Hijacking	36
3.2.5. Domain Parking a Domain Kiting	37
HLAVA IV : ÚVOD KE ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI	38
HLAVA V : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ Z POHLEDU ČESKÉHO PRÁVA	39
5.1. Doménové jméno a ochranná známka	39
5.1.1. Ochranná známka - obecně	39
5.1.2. Kolize doménového jména a ochranné známky	41
5.1.2.1 Zásada teritoriality známkoprávní ochrany	41
5.1.2.2. Zásada speciality známkoprávní ochrany	43
5.1.2.3. Zásada omezení účinků ochranné známky	45
5.1.2.4 Zásada priority známkoprávní ochrany	46
5.1.2.5. Ochrana držitele doménového jména	47
5.1.2.6. Práva vlastníka ochranné známky v případě neoprávněného zásahu do jeho práv	48
5.2. Doménové jméno a obchodní firma	49
5.2.1. Obchodní firma - obecně	49
5.2.2. Kolize doménového jména a obchodní firmy	50
5.3. Doménové jméno a název právnické osoby	51
5.3.1. Ochrana názvu právnické osoby	51
5.3.2. Kolize doménového jména a názvu právnické osoby	52
5.3.3. Doménové jméno a název obce	53
5.4. Doménové jméno a jméno fyzické osoby	54
5.4.1. Ochrana jména fyzické osoby	54
5.4.2. Kolize doménového jména a jména fyzické osoby	55
HLAVA VI : PRÁVNÍ PROSTŘEDKY PRÁVA NA OCHRANU PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI – APLIKOVATELNÉ NA CYBERSQUATTING	56

6.1. Obecně (generální klauzule).....	56
6.2. Zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže (aplikovatelné na cybersquatting).....	60
6.3. Právní prostředky ochrany (nejen) proti nekalé soutěži v souvislosti s doménovými jmény	64
HLAVA VII : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ VE SPORECH V gTLD.....	68
7.1. Procedura řešení sporů podle UDRP.....	68
7.2. Podmínky ochrany chráněných označení podle UDRP	70
HLAVA VIII : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ VE SPORECH V DOMÉNĚ .EU	74
8.1. Procedura řešení sporů v doméně .eu.....	74
8.2. Podmínky ochrany chráněných označení podle Pravidel ADR.....	76
ZÁVĚR.....	80
POUŽITÉ PRAMENY	82

ÚVOD

Doménová jména jsou na počátku 21. století, vzhledem k pronikavému rozvoji fenoménu zvanému Internet ke kterému došlo na konci století minulého, důležitým nástrojem identifikace, propagace a seberealizace vůbec. Vzhledem k neutuchajícímu rozvoji informačních technologií a s ním v ruku v ruce jdoucím rozvoji různých forem seberealizace - na trhu, ale i ve společnosti - lze i nadále očekávat růst významu doménového jména, zejména jakožto identifikátoru soutěžního a obchodního. Takovýto dynamický a pronikavý rozvoj nezaznamenalo žádné z „předchozích“ označení - ať už se jedná o obchodní jméno (firmu), ochrannou známku či jiné označení. Ze všech těchto důvodů a zejména pak z důvodu globální povahy Internetu - na kterém je doménové jméno prezentováno - lze usoudit na nejisté právní postavení doménového jména, ve vztahu k již dlouhodobě zaužívaným označením. A tedy na nejisté právní postavení subjektů vykonávající práva k doménovému jménu ve vztahu k právnímu postavení subjektů vykonávajících svá práva k ostatním „chráněným“ označením. Tak kupříkladu podíváme-li se na ochrannou známku, plní doménové jméno velmi podobnou funkci, ale na rozdíl od ní, doménové jméno žádnou veřejnoprávní ochranu nepožívá. Z toho pak logicky pramení jak spory, které v souvislosti s registrací a užíváním doménových jmen vznikají, tak i potřeba najít ten správný „právní metr“ k jejich řešení, a úplně nejlépe k prevenci před jejich vznikem. Všechny tyto skutečnosti jsou důvodem, proč jsem si zvolil pro mou diplomovou práci právě téma „Právní ochrana domén ve vztahu k právům na označení“.

Je proto tak trochu paradoxem, že na českém trhu s odbornými publikacemi najdeme ohledně právní problematiky doménových jmen pouze jedinou ucelenou publikaci, a to již 7 let starou. Autor této diplomové práce si je vědom toho, že vzhledem k jejímu rozsahu pokrývá jen zlomek této problematiky. Mou ambicí proto v žádném případě není zaplnění této mezery, ale pouze nahlédnutí do základních aspektů právního statusu doménových jmen a do možností jeho ochrany.

Práci jsem tudíž rozdělil do dvou částí - obecné a zvláštní (celkově je rozdělena do osmi „hlav“). V obecné části se snažím zaměřit na vysvětlení základních pojmů, podat základní výklad o technických aspektech doménových jmen, o jejich významu a funkcích, o systému správy a přidělování doménových jmen. Dále se pak zaměřím na právní a registrační problematiku doménových jmen a nakonec na problematiku jejich spekulativních registrací. V části zvláštní pak přistoupím ke konkrétnímu popisu vztahu mezi doménovým jménem a jednotlivými právy na označení a k analýze řešení tohoto vztahu, zejména v kolizních situacích a to jak s ohledem na „českou“ doménu .cz (kde se

zaměřím i na řešení této problematiky z pohledu práva na ochranu proti nekalé soutěži), tak i s ohledem na generické domény a „evropskou“ doménu .eu .

HLAVA I : DOMÉNOVÁ JMÉNA

1.1. Základní pojmy, pojem doménového jména

K pochopení problematiky rozebírané v této diplomové práci je účelné již na jejím počátku vyložit základní pojmy, se kterými se na následujících řádcích bude potenciální čtenář setkávat. Úvodní výklad tedy začnu vyložením pojmů „doménové jméno“ a „Internet“ - v tom smyslu, jak jej budu prezentovat v této práci. Jednotlivé pojmy „práv na označení“ budou rozebrány a vyloženy ve „zvláštní části“, tak aby byla zachována systematickosti uspořádání celé práce.

K tomu, abychom mohli správně definovat pojem doménového jména, je vhodné seznámit se nejprve s průběhem jejich vzniku, tedy nastínit to, jak a proč doménová jména vznikla, resp. k čemu vlastně slouží v síti zvané Internet.

Internet je ve své podstatě celosvětová decentralizovaná počítačová síť – tedy systém, propojující jednotlivé počítače, za jehož vznik můžeme do značné míry poděkovat Agentuře moderních výzkumných projektů, tzv. ARPA (Advance Research Projects Agency), která vznikla v USA v roce 1958. Jejím úkolem bylo vytvořit jakousi počítačovou síť, jenž by umožnila vzájemnou komunikaci mezi řídicími středisky obranného systému USA¹ Tím byl položen základ pro pozdější rozšíření této počítačové sítě s cílem přenosů dat i do jiných sfér zájmů, nejprve vědeckých a posléze, v souvislosti se vznikem prvních PC, i k účelům méně akademickým. Aby na počátku 90. let minulého století došlo k vývoji této sítě do podoby „sítě-sítí“ - tedy Internetu, jak jej známe dnes².

Podstata celého systému stojí velice zjednodušeně řečeno na „vynálezu“³, umožňujícího předávat jednotlivé balíčky informací v celku, jež jeden počítač „zabalí“ a

---

1 Svoboda P. a kol., Právní a daňové aspekty e-obchodu, str. 43

2 Internet je de facto spojením mnoha menších sítí. V každé síti existuje jeden či více hlavních počítačů, na kterých se ukládají data a ze kterých se spouštějí aplikace. Takovýto počítač se nazývá server (od slova serve = sloužit). V Internetu se těmto počítačům častěji říká Internet host (hostitelský počítač) a přístup na něj bývá zpravidla otevřený pro všechny uživatele Internetu. Druhým typem počítačů v síti jsou jednotlivé pracovní stanice (Internet client computer - klientský počítač), které jsou všechny napojeny na svůj server. Pro uživatele, který má oprávnění je pak vcelku jedno, na které stanici pracuje, neboť data i aplikace jsou uloženy právě na centrálním serveru.

3 Aby se všechny počítače mezi sebou navzájem domluvily, musí používat stejný jazyk a ten se v počítačové mluvě nazývá protokol. V internetu existují postupně 3 vrstvy protokolů, přičemž uživatel zavádí jen okrajově o ten poslední z nich. Prvý se nazývá TCP (Transmission Control Protocol) - protokol pro řízení

počítač adresáta, popř. adresátů opět „rozbalí“. Je tak umožněno předat ve stejném časovém okamžiku mnohokrát více informací, než např. telefonním nebo dálkopisným spojením, nehledě na to, že tyto informace mohou být současně v počítači⁴ uchovávány k dalšímu požití.

Ke spojení bylo původně využíváno telefonní sítě, později se rozvinuly i jiné způsoby spojení, např. pomocí elektromagnetických vln, optických kabelů apod. Z hlediska právního jej pak lze chápat pouze jako jakési medium, tj. prostředí v němž dochází k přenosu různých datových souborů mezi subjekty. Blíže k právní povaze Internetu (i doménových jmen) v „Hlavě II“.

K identifikaci spojení slouží podobně jako při telefonním spojení číselný kód, tzv. Internet protocol (IP)⁵. **Aby byl tento číselný kód snázeji zapamatovatelný, lze k němu přiřadit příslušné slovní označení.** Na internetové síti se pak mění slovní označení automaticky v číselný kód, pomocí něhož se navazuje spojení. Takže např. doménovému jménu „prf.cuni.cz“ odpovídá IP 195.113.8.11. Chceme-li tedy navštívit webové stránky Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, stačí když do internetového prohlížeče zadáme za http:// číslo 195.113.8.11. **Doménový jmenný systém je tedy adresný systém, schopný transferovat IP adresy (čísla) na jména (domény) a naopak.**⁶ Všude tam, kde jsme zvyklí zadávat doménová jména (zejm. v internetových prohlížečích), můžeme zadat k navázání spojení také IP adresu. Doménové jméno z tohoto pohledu představuje unikátní označení (jméno) počítače, který je připojen do Internetu.

---

přenosu a ten zajišťuje správnou cestu pro tok dat a zároveň je porcuje na malé balíčky - pakety. Druhý - IP (Internet Protocol) má na starosti, aby se dostali všechny balíčky dat na správné místo ve správném pořadí a tam se opět poskládaly. Tyto dva protokoly se většinou spojují do názvu TCP/IP. Poslední protokol se jmenuje aplikační protokol (Application Protocol) a ten je specifický pro jednotlivé služby internetu - příkladem nechť jsou HTTP (HyperText Transfer Protocol), používaný ve WWW nebo FTP (FileTransfer Protocol) pro přenos souborů po Internetu.

- 4 Přesněji řečeno počítačové zařízení – ne tedy nutně v zařízení typu PC, neboť už dnes lze Internet využívat i přes mobilní telefon, či zařízení typu PDA aj. .
- 5 Bylo určeno, že každý počítač bude mít přidělenou 32bitovou adresu. Zapisuje se ve tvaru čtyř desítkových čísel v rozsahu od 0 do 255. Oddělenými tečkami. Tato čísla se nazývají IP adresa. Příkladem může být IP adresa počítače: 195.113.8.11. Ne vždy má počítač svou IP adresu. Většina poskytovatelů připojení na Internet přiděluje svým zákazníkům, IP adresu dynamicky v okamžiku připojení. Těmto adresám se pak říká dynamické IP adresy.
- 6 Raban, P., Moravcová, M. a kol. .eu domain name, eu. doména. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006, str. 31

1.2. Technické aspekty doménových jmen

1.2.1. Struktura doménového jména

Každé doménové jméno se skládá z několika částí, jež jsou systematicky uspořádány podle míry obecnosti - zprava doleva – od obecného ke specifickému. Vezmeme-li si kupříkladu doménové jméno Právnické fakulty Univerzity Karlovy „prf.cuni.cz“, pak čteno zprava doleva: nejprve je uvedena **doména nejvyšší úrovně čili „vrcholná doména“** (tzv. *Top-Level Domain*), v našem případě „.cz“, poté je uvedena **doména druhé úrovně nebo také jen „doména“** (tzv. *Second Level Domain*), v našem případě „.cuni“. A konečně úplně vlevo se nachází doména třetí úrovně (označována jako subdoména). V našem případě „.prf“. Ta však, na rozdíl od prvních dvou zmíněných domén, nepodléhá registraci, resp. přidělení centrálním místem a její zřízení je tudíž plně v dispozici registranta domény druhého stupně (resp. jejího uživatele).⁷ Díky tomu nemůže nastat taková situace, kdy by např. pod doménou „nikolov.cz“ (hypoteticky) zaregistrovanou autorem této práce, vznikla registrací jiným subjektem subdoména „igor.nikolov.cz“.

Doménové jméno se tedy skládá z vrcholné domény, domény, subdomény, popř. dalších poddomén (označovaných jako hostname) podle potřeby dané osoby, či instituce. Mluvíme-li proto o doménovém jménu, máme zpravidla na mysli jednak doménové jméno jako celek (i.e. igor.nikolov.cz), jednak tzv. doménu (nikolov) a popř. také poslední dvě složky doménové jména jako celku (i.e. nikolov.cz).

Budeme-li definovat doménové jméno jako unikátní označení (jméno) počítače, který je připojen do Internetu⁸, pak z toho logicky plyne, že **každé doménové jméno může existovat (pod určitou vrcholnou doménou) pouze jedinkrát**. Tzn. že např. www.igornikolov.com může na světě existovat pouze jedno jediné, avšak není technicky

7 V některých případech však správce domény nejvyšší úrovně rozhodl o rozčlenění své domény na další subdomény pro poskytnutí kvalitnější prvotní informace (kupříkladu doména .uk je rozčleněna na subdomény .gov.uk, .co.uk a .org.uk pro odlišení soukromého od veřejného sektoru), čímž odsunul řetězec registrovaný uživateli až na třetí místo zprava.

8 Z technického hlediska je to však trochu složitější - zjednodušeně řečeno může na jednom počítači (resp. serveru) fungovat více doménových jmen, ovšem každé jedno doménové jméno může odkazovat pouze a jen na jednu IP adresu toho kterého počítače (resp. serveru). Může tedy jednoduše dojít k situaci, kdy více doménových jmen odkazuje na jeden počítač (resp. server)

vyloučeno, aby doménové jméno druhého stupně bylo zaregistrováno i pro několik různých vrcholných domén – např. igornikolov.cz, igornikolov.com či igornikolov.eu apod. Není rovněž vyloučeno, aby jeden subjekt měl zaregistrováno více nejrůznějších doménových jmen.

1.2.2. Dělení vrcholných domén

Vrcholné domény se dále dělí na **generické** (označované jako *generic Top-Level Domains*, „gTLD“) a **územní nebo také národní** (*country code Top-Level Domains*, „ccTLD“). Starší jsou domény generické, neboť ty pocházejí ještě z doby, kdy byl Internet záležitostí rozšířenou povětšinou v USA a jednotliví žadatelé se třídili podle oblastí, v níž měla adresa sloužit. Původně tuto skupinu tvořilo 7 druhů domén: .gov (pro vládní subjekty), .mil (pro vojenská zařízení) a .edu (pro vzdělávací instituce) pouze pro subjekty z USA. Zatímco zbývající 4 domény : .com (zejména pro obchodní účely), .net (pro provozovatele sítí), .int (pro mezinárodní organizace) a .org (pro různé organizace) mohou být registrovány žadateli z celého světa. Od listopadu 2000 byly zavedeny ještě další gTLD (.aero, .biz, .coop, .info, .museum, .name, .pro).

Vedle generických vrcholných domén existuje 243 domén nejvyšší úrovně, vycházejících ze zkratk označení zemí (výše zmíněné „ccTLD“). Tyto domény jsou dvoumístné a vydává je organizace ISO (International Organisation for Standardisation). Pro Českou republiku je to „.cz“. Zatímco přidělování a správa generických domén nejvyšší úrovně je prováděna registrátory přímo pověřenými vrcholnými orgány Internetu, přidělování a správa národních vrcholných domén je těmito organizacemi svěřeno autoritám příslušných teritorií, jež jsou pověřeny udělovat licence jednotlivým národním registrátorům.

V této souvislosti je však na místě zdůraznit, že toto kritérium dělení doménových jmen je vzhledem k celosvětové povaze Internetu vytvořeno zcela uměle a z čistě praktických důvodů. Doménová jména registrovaná v národních vrcholných doménách mají totiž stejně jako jakákoliv doménová jména globální povahu a účinky registrace nejsou omezeny na území určitého státu. K registraci doménového jména v určité vrcholné národní doméně stačí splnit kritéria stanovená konkrétním národním registrátorem, k nimž zpravidla už nepatří jakákoliv kritéria vyjadřující právní status žadatele.⁹ Není zde reflektována ani státní příslušnost fyzických osob, ani sídlo, rozhodné právo nebo jiné právní, ale ani faktické pojitko mezi právníčkou osobou nebo jinou

---

9 Viz Peříkáňová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 16

institucí, pro niž je dané doménové jméno v příslušné vrcholné doméně registrováno, k určitému státu.

1.3. Funkce a význam doménových jmen

1.3.1. Funkce doménových jmen

Z technického hlediska plní doménové jméno zejména funkci (viz výše), spočívající v přiřazování řetězců znaků k IP adresám, tj. k identifikaci jednotlivého počítače v rámci internetové sítě. Změna jakéhokoliv ze znaků doménového jména má za následek změnu IP adresy a tedy ke změně požadovaného počítače (z hlediska uživatele změně webové prezentace).

Z uživatelského hlediska jsou pak doménová jména zejména tzv. internetovou adresou, jejíž cílem je, stejně jako u adresy fyzické, najít požadovaného adresáta. V našem případě najít požadovaný internetový uzel, či počítač. Podstatná je proto především zapamatovatelnost takového doménového jména. Kromě této primární funkce, plní doménová jména ještě celou řadu jiných (druhotných) funkcí, jejichž důležitost z pohledu uživatele Internetu mnohdy převyšuje funkci prvotní.

V této souvislosti zmíním na prvním místě funkci vyhledávací, neboť již správná volba doménového jména může sama o sobě přispět k snazšímu vyhledání dané internetové prezentace, resp. daného počítače. A tím, z hlediska soutěže (ať už hospodářské či jiné), značně přispět ke zlepšení a udržení soutěžní pozice konkrétního uživatele doménového jména.

S funkcí vyhledávací velmi úzce souvisí propagační funkce doménového jména neboť i zde správná volba doménového jména může již sama o sobě posloužit lepší, či horší propagaci výkonů a služeb webové prezentace. Ne každé doménové jméno může ve vztahu ke konkrétnímu uživateli nebo uživatelům, resp. k potenciálním uživatelům plnit tuto funkci stejně dobře. Příkladem může být např. doména Americké Samoy, doména „.as“, která může být registrována i osobami s domicilem mimo tento stát, např. českou akciovou společností – pro efektnější prezentaci svého jména na Internetu. Zahraniční uživatel Internetu si však tuto spojitost jen stěží představí.

Tak trochu specifickou funkcí doménového jména z hlediska uživatele Internetu je funkce identifikační. Specifická proto, že v prostředí Internetu neexistuje žádná normativní

záruka, že dané doménové jméno bude skutečně a pravdivě odrážet obsah svých webových stránek, natož pravdivě vypovídat o subjektu, jak jsem již výše v této práci naznačil.

1.3.2. Význam doménových jmen

Výše uvedený výčet funkcí doménových jmen není samozřejmě uzavřený. Jednoduchým náhledem do života a praxe doménových jmen můžeme vypočítat funkce další a další, avšak pro účely této diplomové práce není rozsáhlejší výčet nezbytný. Pochopením toho, k čemu doménová jména vlastně slouží, dospějeme k jejich skutečnému významu: doménová jména jsou zejména **označením, ekonomické, resp. soutěžní povahy**. Neboť podobně jako např. ochranné známky mohou mít i některá doménová jména vysokou hodnotu, danou už jen tím, že možnost jejich registrace je omezena pouze na jeden subjekt, zatímco zájem jich užívat má vícero subjektů. Navíc se z Internetu zcela jistě stává nervový systém globální ekonomiky, a tak i doménová jména ještě více získávají na důležitosti jako označení, která virtuálně identifikují subjekty nejen na určitém teritoriu, ale po celém světě.

Mluvíme-li o registraci doménové jména, máme pak na mysli druhý stupeň doménového jména, tzv. „domén“ (viz výše). Neboť je to pouze „doména“, která podléhá registraci u příslušné doménové autority a je to právě ona, kdo vykonává ony uživatelské a soutěžní funkce doménových jmen (i když mnohdy až ve spojení s vrcholnou doménou). Z toho plyne, že vznikají-li v okruhu právní problematiky doménových jmen nějaké sporné otázky, pak je to především v souvislosti s doménami druhého stupně.

1.4. Systém přidělování a správy doménových jmen

Přestože je Internet decentralizovanou počítačovou sítí, tak i k jejímu řádnému a efektivnímu fungování je zapotřebí, aby určité správní činnosti byly zajišťovány centrálně. Tyto činnosti, k nimž patří především přidělování a správa doménových jmen zajišťují v zásadě soukromé, nestátní instituce.

Ovšem na samém počátku přidělování doménových jmen, stejně jako v počátcích Internetu, stál státní aparát USA. Doménová jména se totiž začala používat až v roce 1983, v rámci americké armádní sítě ARPANET (viz tzv. ARPA, výše), která byla vyvíjena pod záštitou ministerstva obrany USA. Ty svěřily správu a přidělování doménových jmen (resp. IP adres) do rukou instituce jménem *Internet Assigned Numbers Authority (IANA)*.

Samotnou registraci doménových jmen pak IANA přenechala síťovým informačním střediskům, označovaných zkratkou „NIC“ (*Network Information Centers*). Koncem 90. let minulého století nicméně došlo k tzv. „privatizaci správy doménových jmen“ a správa doménových jmen přešla na soukromou neziskovou organizaci, *Internet Corporation for Assigned Names (ICANN)*¹⁰, která od té doby koordinuje registrace všech doménových jmen.

Motivem změn, jimiž doménová autorita pro generické domény první úrovně v průběhu své existence prošla, byla zejména transformace obecně společenského pojmání doménových jmen a lze říci, že i transformace pojetí sítě internet jako takové. Zatímco na počátku hrála doménová jména roli pouhých kódů jako zástupných označení pro složité IP adresy, s postupným rozvojem činností provozovaných v prostoru sítě internet začala být tato označení chápána v mnoha dalších rozměrech - jako obchodní jména, značky služeb, reklamní slogany nebo dokonce jako prostředky ke stručné prezentaci názorů¹¹. Z právního hlediska je ICANN vytvořena jako nezisková soukromá společnost založená podle práva státu Kalifornie.

Zatímco tedy správa generických vrcholných domén je prováděna registrátory jednajících pod autoritou ICANN, národní vrcholné domény, jsou spravovány zpravidla národními síťovým informačními středisky (NIC, viz výše) – správci národních domén. Právně jde většinou o neziskové organizace, zřízené podle práva státu, jejíž vrcholnou doménu má reprezentovat. Tito správcové vedou registr (databázi DNS), do něhož zpracovávají požadavky od jednotlivých žadatelů od registraci doménového jména. Tuto činnost však již většina významných správců národních domén přenechává komerčním registrátorům (zpravidla obchodním společnostem), kteří nabízejí uživatelům Internetu registraci doménového jména jako součást svých podnikatelských aktivit.

Na závěr této kapitoly pro upřesnění uvedu to, co jsem měl možná uvést již na jejím začátku a totiž **upřesnění pojmosloví registrátor, registr a doménová autorita**. Doménovými autoritami se již ze samotného pojmu „autorita“ rozumí ty instituce, jimž jejich výlučnost a s ní související nadřazené postavení dávají možnost působit na systém registrace a správy doménových jmen částečně autoritativním způsobem, tedy jej de facto v omezené míře regulovat. Budu-li se tedy v této práci zmiňovat o „doménové autoritě“,

---

10 ICANN je nezisková organizace založená 18. září 1998, jejíž hlavním úkolem je správa a přidělování doménových jmen a IP adres. ICANN sídlí v Marina Del Rey v Kalifornii, další informace na adrese <http://www.icann.org>

11 Viz Polčák, R. Doménová autorita - pojem, význam, kritika (<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=62618>)

budou tím chápány podle souvislosti zejména „ICANN“ a „NIC“ (viz výše). Registrátorem se naopak rozumí zpravidla obchodní společnost, které nabízejí registraci doménového jména jako součást svých podnikatelských aktivit a ohledně nichž mají s příslušnou doménovou autoritou uzavřenou příslušnou delegující smlouvu.

Doménovou autoritou je z hlediska domény .eu také „EURid“ (*European Registry for Internet Domains*). Nezisková organizace, založená v Belgii, která byla Evropskou komisí určena k práci s vrcholnou doménou .eu. Předpisy vydané na základě zmocnění EU ji však označují termínem Registr, či Rejstřík¹² (*Registry*). EURid, obdobně jako ICANN, nemá působit jako registrátor, ale má vybrat transparentním způsobem registrátory jednotlivých domén druhé úrovně, s nimiž uzavře příslušné delegující smlouvy¹³.

HLAVA II : PRÁVNÍ PROBLEMATIKA DOMÉNOVÝCH JMEN

Jak patrně, doménová jména spravují soukromé instituce, nikoliv státní úřady nebo osoby státem pověřené k provádění vrchnostenských či jiných správních činností. Vzhledem k tomu se při přidělování doménových **nijak neprojevuje administrativně-právní metoda regulace**, která je metodou úpravy společenských vztahů, jež vznikají a realizují se v souvislosti s výkonem veřejné správy.¹⁴ Z toho tedy plyne, že právní problematika registrace doménových jmen a z ní vyvstávající právní povaha doménových jmen spadá zcela do oblasti soukromého práva.

2.1. Právní povaha doménových jmen

Na úvod této kapitoly bych rád pouze poznamenal, že **Internet lze nutno chápat pouze jako prostor, v němž se realizují právní vztahy**, mající svůj předmět, obsah a samozřejmě i své subjekty. Internet zcela jistě nemá právní subjektivitu – nemůže ani nabývat práv ani na sebe brát povinnosti a není tudíž subjektem práva.

Obsahem právních vztahů jsou především práva a povinnosti subjektů tohoto vztahu. Konkrétní služby poskytované uživatelům Internetu lze z tohoto pohledu nesporně chápat

---

12 viz kapitola DEFINICE v Podmínkách registrace doménového jména .eu (.eu Domain Name Terms and Conditions)

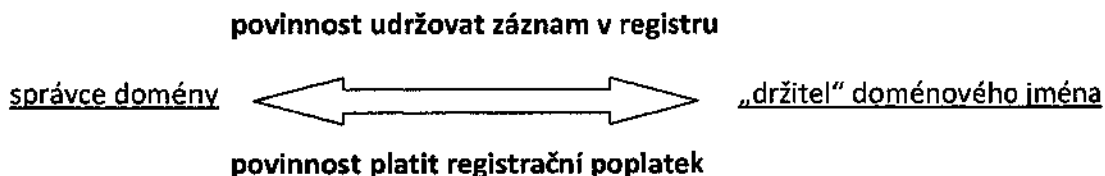
13 V ČR např. IGNUM s.r.o., Czech On line a.s. apod.

14 Viz. Madar Zdeněk, a kolektiv :Slovník českého práva. Praha, Linde Praha 2002, str. 99

jako obsah těchto právních vztahů. Jednou z takových služeb poskytovaných uživatelům Internetu je i nabídka registrace doménového jména, která probíhá na základě smlouvy o registraci mezi registrantem a registrátorem. **O doménovém jménu pak můžeme v rámci struktury právních vztahů hovořit jako o jejich předmětu.** Ten právní teorie rozčleňuje na primární (objekt) – tím je lidské chování, upravené těmito právními vztahy – a sekundární – a tím jsou věci, práva, či jiné majetkové hodnoty. Vystává ovšem otázka: „Lze vůbec doménová jména zařadit mezi věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty?“ V teoretických diskuzích¹⁵ se autoři zatím jednoznačně neshodli na právní povaze doménových jmen. **Někteří jej považují za jinou majetkovou hodnotu ve smyslu § 118 odst. 1 občanského zákoníku, jiní za tzv. „nechráněné nehmotné statky“¹⁶ mezi než se řadí např. know-how, goodwill apod.** Tyto teoretické závěry však sami autoři pouze připouštějí, zároveň však nepodávají pádné argumenty v jejich prospěch.

2.1.1. Doménové jméno jako forma výkonu relativního práva

Vzhledem k teoretické nejasnosti ohledně právní povahy doménového jména, se zaměřím spíše na otázku vzniku samotného doménového jména, tedy na právní titul vzniku označení, označovaného jako doménové jméno. A tím je „smlouva o registraci“ mezi „držitelem doménového jména“ a „správcem příslušné domény“. Z tohoto důvodu (nejen) se domnívám, že **právo k doménovému jménu má spíše závazkový charakter,** vzniklý na základě smlouvy, upravující její obsah (práva a povinnosti). Slovy teorie jde tedy o vztah relativní povahy, mezi dvěma konkrétně určenými subjekty, kdy oprávnění jedné ze stran vztahu odpovídá povinnosti druhé strany. (viz neúplné a zjednodušené schéma tohoto závazku, níže)

¹⁵ Viz např. Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000 nebo Sehnálek D., <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115> Právní povaha doménového jména

¹⁶ Doc. JUDr. Martin Boháček, CSc. in Madar Zdeněk, a kolektiv :Slovník českého práva. Praha, Linde Praha 2002

Registrací však dochází k určité absolutizaci relativních práv k doménovému jménu v tom smyslu, že každý je povinen toto právo nerušit, tj. zdržet se jakéhokoliv chování, jež by bránilo plnění, k němuž se strany uzavřením smlouvy o registraci zavázaly. Např. nabízet registrátorovi úplatu za zrušení registrace doménového jména v rozporu se smluvními ujednáními či jej k tomu pohrůžkou nutit aj.¹⁷

2.1.2. Vlastník, majitel, držitel, nebo registrant domény?

Z hlediska správného chápání právní povahy doménového jména je neméně podstatné zodpovědět na otázku: „Jak správně nazvat osobu, která vykonává svá subjektivní práva k doménovému jménu?“

V médiích, ale i v některých rozhodčích nálezích se můžeme občas setkat se zavádějící terminologií (prodej domény, vlastník doménového jména, majitel domény apod.), která může vyvolat mylnou představu, že doménové jméno je předmětem vlastnického práva a že je tedy věcí v právním smyslu. Současný český právní řád neobsahuje legální definici pojmu „věc“, nicméně podle současné teorie je věcí pouze hmotný předmět za předpokladu, že je ovladatelný a užitečný¹⁸. Podstata věci je tedy dána její hmotnou povahou, což vylučuje, aby na doménové jméno bylo nazíráno jako na věc¹⁹. Zápis doménového jména sice fyzicky existuje v hmotné podobě²⁰, nicméně těžko pouhý zápis informace považovat za věc v právním smyslu. Z toho důvodu se tak nelze ve vztahu k doménovým jménům dovolávat ochrany na základě ústavních a zákonných ustanovení, chránících vlastnické právo (viz čl. 11 Listiny základních práv a svobod; §123 a násl. OZ).

Je tedy přinejmenším zavádějící a juridicky nesprávné používat s ohledem na současný platný právní řád ČR termínu „vlastník doménového jména“ stejně tak jako

---

17 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 51

18 Švestka J. a kol., Občanské právo hmotné str. 293

19 Odlišné by však bylo chápání doménového jména z pohledu ABGB : ten ve svých ustanoveních §§ 291-300 rozlišoval věci dle jejich povahy na hmotné a nehmotné, na movité a nemovité, na zužitelné a nezužitelné a konečně na cenitelné a necenitelné. Věcmi hmotnými rozuměl ty, které lze vnímat smysly, ostatní byly nehmotné a patřila mezi ně i práva. Práva se počítala k věcem movitým, nebyla-li spojena s drůbou nemovité věci nebo zemským zřízením prohlášena za nemovitou věc.

20 Aby mohlo doménové jméno plnit svou funkci, musí být uloženo v databázi některého z DNS-serverů na jednom z jeho pevných disků. Fyzicky tedy existuje a to v binární podobě jako série elektromagnetických záznamů, vytvořených člověkem.

termínu „majitel doménového jména“.²¹, neboť i ten naznačuje existenci jakéhosi majitelství (obdoby vlastnictví) k doménovému jménu, které ovšem po právu neexistuje. Je zapotřebí mít na paměti skutečný právní stav (viz výše), který vlastnictví (ani jakési „majitelství“) doménového jména neumožňuje²², leč umožňuje pouze vznik zpravidla relativních práv k doménovému jménu.

Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz používají (pro fyzickou či právnickou osobu, která má pro sebe registrováno doménové jméno) pojem „držitel“, avšak i ten může působit poněkud matoucím dojmem. Teorie totiž považuje držbu za právo věcné. Předmětem držby podle § 129 odst. 2 OZ mohou být nicméně nejen věci, ale i práva, pokud připouštějí trvalý nebo opětovný výkon. Za taková práva by bylo možno považovat i práva k doménovému jménu, protože zpravidla umožňují mj. kontinuální používání domény po určitou dobu (dobu kdy trvá registrace doménového jména). Smyslem institutu držby je navíc především ochrana určitého faktického stavu, za jaký je možno považovat v řadě případů právě registraci a užívání doménového jména. Aplikace institutu držby na doménová jména by mohla mít význam zejména při stanovení zásad vypořádání mezi osobou, pro níž bylo doménové jméno zaregistrováno (držitelem doménového jména), a osobou mající k témuž označení silnější práva. Kritériem vypořádání vzájemných nároků těchto osob by tu byla především držitelova dobrá víra (srov. ust. §§ 130 a 131 OZ)²³. Z výše naznačeného lze učinit závěr, že výběr pojmu držitel doménového jména je ze všech ostatních pojmů termínem nejsprávnějším.

Dlužno ovšem podotknout, že i tak jej nelze považovat za juristicky nejčistší řešení. Na doménová jména totiž nelze bezezbytku aplikovat úpravu OZ. V případě doménových jmen není možná koexistence oprávněného držitele a „vlastníka“, resp. není fakticky možné, aby existoval oprávněný držitel (držitel jednající v dobré víře), aniž by byl řádně registrován. Práva k doménovému jménu může držet pouze ten, pro něhož bylo dané doménové jméno zaregistrováno.

Navrhoval bych tedy ve vztahu k osobě vykonávající práva k doménovému jménu používání praktičtějšího termínu „registrant“; lépe vyjadřující (podle názoru autora této

---

21 V širším smyslu se pod termínem s nepřesným významem „majetek“ rozumí soubor všech věcí (movitých i nemovitých), soubor všech majetkových práv, jakož i soubor majetkových závazků. Jde tedy o soubor aktiv a pasív, které jsou např. předmětem dědění. Viz. Madar Zdeněk, a kolektiv :Slovník českého práva. Praha, Linde Praha 2002, str. 656

22 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 45

23 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 45

práce) právě onen závazkový vztah založený smlouvou o registraci doménového jména mezi registrátorem (resp. správcem domény) na jedné straně a osobou, **pro níž je doménové jméno registrováno** na straně druhé. Slovo anglického původu „registrant“ sice v překladu znamená „osoba žádající o registraci, zápis“, ale myslím si, že v českém prostředí nic nebrání tomu, aby bylo odlišováno mezi žadatelem o registraci a registrantem (ve smyslu právě zmíněném).

Vzhledem k již zaužívanému pojmosloví a také k Pravidlům registrace doménových jmen v ccTLD .cz se však vedle pojmu registrant přidřím i pojmu „držitel“ doménového jména, s přihlédnutím k výše popsaným specifikům takovéto držby. Jednoduše řečeno, pojmu držitel doménového jména budu užívat s ohledem na to, že je tím myšlena zejména držba práv k takovému doménovému jménu.

2.2. Práva (registranta) k doménovému jménu a jejich zánik

Vzhledem ke globální povaze Internetu a více možných právních úprav těchto vztahů budou tato práva vyložena zejména s ohledem na českou úpravu. Není totiž vyloučeno, že některé právní řády mohou doménové jméno považovat např. za věc a tedy i práva k tomuto statku mohou být jiná. Doménová jména sice nejsou, až na výjimky, předmětem zvláštní právní úpravy v národních řádech a tyto otázky jsou upraveny normami vydávanými nestátními institucemi, tzv. soft law, stále však platí, že právní normy jednotlivých národních právních řádů mají při řešení právních problémů rozhodující slovo. Jen příslušné soudy jednotlivých států mohou v zásadě s konečnou platností o sporech vyplývajících z registrace (a tedy i o právech registranta doménového jména) a užívání doménových jmen rozhodnout a učinit opatření k výkonu svých rozhodnutí. Přitom v zásadě postupuje podle právního řádu daného státu (lex fori).²⁴ S touto pravomocí počítá a uznává ji i většina norem soft law – viz čl. 4 písm k) Jednotných pravidel pro řešení sporů z doménových jmen (UDRP).²⁵

Jak už jsem se zmínil, práva k doménovému mají svůj původ ve smlouvě o registraci doménového jména. Mluvíme-li o tedy o právech k doménovému jménu, pak musíme mít na paměti, že tato **práva jsou relativního charakteru**. Jde o práva směřující vůči danému

24 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 124

25 **Availability of Court Proceedings.** The mandatory administrative proceeding requirements set forth in Paragraph 4 shall not prevent either you or the complainant from submitting the dispute to a court of competent jurisdiction for independent resolution before such mandatory administrative proceeding is commenced or after such proceeding is concluded.

registratorovi - právo stornovat registraci doménového jména do 5 dnů po podání žádosti, právo na prodloužení registrace, právo na udržování registrace po dohodnutou dobu apod. .

Dlužno poznamenat, že registrací mohou vzniknout i relativní práva z deliktů a to především třetím osobám, do jejichž práv bylo registrací a užíváním doménového jména zasaženo. Mezi tato práva řadíme zejména právo na vydání bezdůvodného obohacení a právo na náhradu škody. Dalšími právy z deliktu jsou např. : právo na přiměřené zadostiučinění, právo na zdržení se protiprávního jednání či právo na zveřejnění rozsudku. Tyto třetí osoby se pak mohou domáhat zrušení registrace, eventuálně také převedení registrace, navíc se samozřejmě mohou domáhat již zmíněné náhrady škody, či vydání bezdůvodného obohacení.

Řekli jsme si však také, že registrací dochází rovněž k určité absolutizaci práv k doménovému jménu.

Absolutními právy rozumíme v kontextu našeho právního řádu právo vlastnické, jiná věcná práva (např. držba), tzv. všeobecná osobnostní práva, práva k tzv. nemotným statkům a právo na nabytí zděděného majetku.²⁶ Absolutní práva působí „erga omnes“ a proto musí být z hlediska právní jistoty jako taková zakotvena vyčerpávajícím způsobem v textu právního předpisu. Registrantovi tedy de iure nepřísluší žádná absolutní práva, ale z povahy registrace doménového jména je tato osoba vlastně jeho absolutním pánem, neboť ostatní jej nemohou užívat pokud registrant k tomu nedá souhlas.

V předchozí kapitole jsem se zabýval tím, že doménové jméno nemůže být předmětem vlastnického práva a také specifikem držby doménového jména, kdy mluvíme-li o držbě, myslíme tím pouze práva k doménovému jménu (ne doménové jméno jako takové), a to jen ta která připouštějí trvalý a opětovný výkon (tj. především právo doménové jméno užívat či převést)

Zde si dovoluji malou odbočku, neb je asi na místě vysvětlit také vztah doménového jména k tzv. nemotným statkům. Za nemotné statky bývají v teorii považovány ty statky, které jsou vytvářeny konkrétním duševním obsahem, jehož objektivní výraz je způsobilý být předmětem společenských vztahů, aniž by bylo třeba jeho ztělesnění v hmotné podobě.²⁷ Za pojmový znak nemotného statku bývá považována tzv. potenciální

26 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 43; srov. Knappová – Švestka, Občanské právo hmotné, svazek I.

27 Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M., : Práva k nemotným statkům, Codex Praha 1994, str. 11

ubiquita – schopnost být kdykoliv a kdekoliv, současně i následně vnímán a užíván neomezeným počtem subjektů bez újmy na jeho podstatě či funkci. Převod práva k nehmotnému statku s privativními účinky pro převodce je povahou nehmotného statku zcela vyloučen (např. v případě práv k nehmotným statkům osobnostní povahy), nebo alespoň omezen.²⁸ Doménové jméno se však nevyznačuje právě onou potenciální ubiquitou. Může být sice užíváno na neomezeném počtu míst na světě současně i následně, pouze však – ve smyslu užívání ve vlastní prospěch – tou osobou, pro niž bylo zaregistrováno.

K nehmotným statkům v českém právním řádu patří např. ochranné známky, vynálezy, či autorská díla. Jsou chráněné zvláštními absolutními právy, které vždy vyplývají z právního předpisu (z důvodu, který jsem zmínil již výše). **V právním řádu ovšem nejsou k doménovým jménům zakotvena žádná zvláštní absolutní práva, kterými by byla doménová jména chráněna stejně jako již zmíněné nehmotné statky. S ohledem na to, že doménové jméno ovšem nemá povahu nehmotného statku, byla by takováto úprava neopodstatněná. Tyto aspekty jsou nicméně právě tím důvodem, proč se doménová jména dostávají do kolize s absolutními právy k nehmotným statkům.** Některé právní instituty zvláště chránící nehmotné statky lze sice užít i na ochranu doménových jmen – avšak z opačného pohledu. Pohledu subjektu, jemuž daný právní institut přiznává takový okruh práv, z něhož vyplývá i možnost užívat chráněného označení jako doménového jména, resp. možnost vyloučit „všechny ostatní subjekty z jeho užívání jako doménového jména“. Zde je však na místě upozornit na to, že ***nikdo nemůže mít na žádné doménové jméno právní nárok*** (viz také problematika rozsudku Vrchního soudu ve věci „ceskapojistovna“, v části 6.3., níže).

S možností zastavit doménové jméno počítal na svých stránkách donedávna i správce domény .cz – zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC.²⁹ Vycházejí z toho, že žádný předpis nevylučuje, aby se doménové jméno stalo zástavou. Zároveň považuje doménové jméno za jinou majetkovou hodnotu. Faktem ovšem je, že občanský zákoník v platném znění ve svém § 153 jinou majetkovou hodnotu jako objekt způsobilý být zástavou neuvádí (na rozdíl od svého staršího znění). Z tohoto pak lze učinit závěr, že doménové jméno zastavit nelze. Pokud bychom však přijali názor³⁰, že doménové jméno představuje smluvní nárok jeho majitele na zřízení a vedení zápisu daného doménového jména v

28 Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M., : Práva k nehmotným statkům, Codex Praha 1994, str. 12

29 Blíže viz <http://www.nic.cz/cz/domeny/page.php?sid=10#f999>

30 Viz Frimmel M., Právní aspekty doménových jmen, Právní rádce č. 8/2000

databázi správce doménového jména, pak by podle platného znění občanského zákoníku mohlo být doménové jméno zastaveno jako jiné majetkové právo. Hodnotu takového majetkového práva by pak bylo možno spatřovat v ceně za registraci. Majetkové právo je totiž právem, jehož předmětem je nárok na určité peněžité plnění, nebo plnění ocenitelné v penězích a dále toto právo musí být převoditelné, jinak by byl popřen realizační aspekt zástavy – její prodej. Nelze však směřovat předmět a obsah občanskoprávních vztahů.³¹ Problém je v tom, že doménové jméno je objektem práv, nikoliv právem samotným a není tedy samo o sobě majetkovým právem.

Autor této práce však zastává názor, že i přes závazkový charakter práv k doménovému jménu, lze na doménové jméno z pohledu platného občanského zákoníku (tj. zákonu č. 40/1964 Sb.) nahlížet jako na jinou majetkovou hodnotu (jinou majetkovou hodnotou je např. také know-how) v tom smyslu, že lze určit jeho hodnotu v penězích (cenu), je identifikovatelné (umístěním na DNS serveru) a lze jej rovněž převést, tedy změnit osobu „držitele“ doménového jména (viz níže). Pro zajištění pohledávky formou zástavy doménového práva (jakožto jiné majetkové hodnoty) sice občanský zákoník v platném znění nedává prostor, nicméně s ohledem na dikci jeho § 2 odst. 3 se domnívám, že lze takový institut konstruovat za předpokladu, že se na něm obě smluvní strany dohodnou a nedojde k porušení kogentních ustanovení občanského zákoníku.

Doménové jméno lze dále převést. Zmiňují se o tom i Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz v bodě 5. K převodu dojde prostřednictvím registrátora a budoucí „držitel“ musí dát souhlas s aktuální verzí Pravidel a Pravidel alternativního řešení sporů. Není již samozřejmě rozhodující, zda takový převod byl mezi „převodcem“ a „nabyvatelem“ úplatný či nikoliv. Jisté omezení co se týče převodu spočívá obecně v tom, že „nabyvatel doménového jména“ musí být způsobilý k registraci doménového jména v té které doméně. Tak kupř. doménové jméno v doméně .eu nemůže být převedeno na subjekt s domilem mimo EU.

Doménové jméno může být převedeno na jiný subjekt, případně zrušeno i proti vůli „držitele“, a to v případě, že převod doménového jména nařídí soud a nebo jiný orgán, jehož rozhodnutí se držitel doménového jména zavázal podřídit (k převodu doménového jména viz také část 6.3., níže).

Práva k doménovému mohou být také předmětem dědění. Jsou převoditelná na právního nástupce a dědice v případě jeho zániku či smrti. I zde však platí, že pouze za

---

31 Viz Kroft M. Přejete si zastavit doménové jméno? na <http://www.epravo.cz>

podmínky způsobilosti právního nástupce k registraci doménového jména v příslušné doméně.

Lze dodat, že nejen křešení výše naznačených problematických otázek práv k doménovému jménu (např. k tomu, lze-li doménové jméno zastavit, či nikoliv), ale i k ujasnění právní povahy tohoto označení by v našem právním řádu dopomohl jednoznačně „**návrat**“ k rozšířenému chápání věci v právním smyslu. Návrh nového občanského zákoníku³² počítá ve svém § 411, že věcí v právním smyslu je vše, co je rozdílné od osoby a slouží k její potřebě. Dále pak lze uznat za věc v právním smyslu jen to, čeho se mohou týkat subjektivní majetková práva. § 421 zmíněného návrhu pak rozděluje věci mimo jiné také na hmotné a nehmotné. Je zde respektováno osvědčené legislativní pravidlo, že při vymezení párových pojmů, je –li na místě užití legální definice, není vhodné definovat oba pojmy. § 422 tak s přihlédnutím k tomuto pravidlu stanoví : (1) Hmotná věc je ta část vnějšího světa, která má povahu samostatného užitečného předmětu. (2) Nehmotné věci jsou zejména práva, připouští-li to jejich povaha, a jiné věci bez hmotné podstaty, které lze právním jednáním převést na jiného.

2.3. Vznik práva k doménovému jménu (registrační problematika)

Na předcházejících řádcích jsme tedy dospěli k závěru, že práva k doménovému jménu mají relativní charakter, působí inter partes, tedy mezi subjekty daného právního vztahu. Ačkoliv je tento závěr v současné době obecně přijímán, **otázkou zamlčenou a odbornou právníckou veřejností zatím opomíjenou je postavení komerčního registrátora, tedy přítomnost třetího subjektu.** Žadatel o registraci totiž uzavírá příslušnou smlouvu nikoliv se samotnou doménovou autoritou, ale přímo s některým z registrátorů, k tomu akreditovaných právě doménovou autoritou. Zároveň doménová autorita uzavírá příslušnou smlouvu s registrátorem. Uchazeči o registraci se tak obvykle neobrací na správce příslušné domény, ale na registrátory.

Jak bylo již výše zmíněno, k tomuto vývoji došlo teprve v uplynulých letech a tato změna byla motivována vytvořením konkurenčního prostředí na trhu s doménovými jmény. Nutno však říci, že právní kvalifikace smluvních vztahů mezi správcem domény a registrátorem, potažmo registrátorem a registrantem může být jiná u domény .com jiná u domény .cz a jiná např. u domény .eu, na kterou se přímo vztahují nařízení Komise

³² Dostupný z <http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?o=23&k=381&j=33&d=40461>

vzhledem nejen k jinému obsahu registračních podmínek, ale i případnému uplatnění jiného rozhodného práva.

Samotné vzory smluv lze nalézt přímo na stránkách jednotlivých registrátorů. Jsou označeny např. jako „Smlouva o poskytování služeb registrace a správy doménových jmen“.³³ Na základě takovýchto smluv lze zpravidla u příslušných registrátorů provést nejen registraci národní vrcholné domény, ale i registraci vrcholné domény generické. Tyto smlouvy s registrátorem obsahují dvě základní ustanovení, upravující: 1) povinnost registrátora zajistit registraci a správu registrace doménového jména 2) přiznání žadateli o registraci právo ke konkrétnímu doménovému jménu po zaplacení sjednané ceny.

Konkrétní práva a povinnosti registrátora a registranta upravuje tedy přímo smlouva, která však zásadně odkazuje na „pravidla“ vydaná příslušnou doménovou autoritou. Samotná registrace doménového jména pak probíhá podle těchto pravidel.

Z výše uvedeného plynou dva poznatky : 1) samotná registrace se řídí více dokumenty („pravidly“ a „smlouvou“) a 2) prioritní význam „pravidel“. Proto bude i **následující výklad ve vztahu k doménovým jménům vycházet především z těchto pravidel**. Půjde jednak o tzv. „Jednotná pravidla“ (UDRP, viz níže), kterými se mimo jiné řídí registrace generické vrcholné domény, ale která nejsou shodná s pravidly vydanými národními doménovými autoritami, takže o nich bude pojednáno zvlášť a jednak „česká“ „Pravidla registrace doménových jmen v v ccTLD .cz“. Na závěr této registrační problematiky se zaměřím na „nejnovější pravidla“, vydaná v souvislosti se zavedením evropské domény .eu.

Právě pro správné pochopení toho, proč dochází, resp. proč v minulosti docházelo tak snadno ke zneužití principů registrace doménových jmen a tím k rozsáhlému jednání, které mimo jiné také zasahuje do práv osob požívajících práv k označením, chráněných podle zvláštních předpisů či mezinárodních smluv, je na místě vysvětlit si princip registrace doménových jmen na konkrétních pravidlech registrace pro příslušné domény.

Jako **výchozí princip registrace doménových jmen** a tedy jejich přidělování bylo totiž zvoleno pravidlo „**first come, first served**“ (paralela k českému přísloví : „kdo dřív přijde, ten dřív mele“), který byl fakticky jediným možným řešením, umožňujícím dynamický vývoj Internetu. Na druhou stranu, byl to právě tento princip, jenž se stal zdrojem většiny konfliktů, vznikajících především v souvislosti s porušováním práv k ochranným známkám.

---

33 Viz např. www.ignum.cz

2.3.1. Registrace doménového jména v doméně .cz

Jak bylo již zmíněno výše, doménovou autoritou spravující registraci pod českou doménou .cz je zájmové sdružení právnických osob CZ.NIC³⁴, které v rámci již zmíněné decentralizace správy domén přenechává samotnou registraci doménového jména žadateli o registraci komerčním subjektům - **registrátorům**.

Jimi mohou být podle Obchodních podmínek pro registrátory CZ.NIC³⁵ pouze právnické osoby, se sídlem v některém z členských států Evropské Unie, ve státě tvořícím Evropský hospodářský prostor nebo v členském státě Evropského sdružení volného obchodu, nebo která je akreditovaným registrátorem ICANN. Registrátor musí splňovat následující obecné právní podmínky: na majetek registrátora nesmí být prohlášen konkurz, zahájeno proti němu konkurzní nebo vyrovnací řízení, návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku a registrátor nesmí být v likvidaci. **Žadatelem** o registraci může být jak fyzická osoba, tak osoba právnická.³⁶

Mezi těmito dvěma subjekty – žadatelem a registrátorem – je následně uzavřena smlouva o registraci. Všechny smlouvy o registraci mezi těmito subjekty mají jedno společné - a to, že **odkazují na Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz** (dále též „Pravidla“), což je odrazem závazku registrátora, plynoucího přímo z Pravidel registrace – viz jejich bod 2.2³⁷ Tímto souhlasem s aktuální verzí pravidel dává žadatel de facto souhlas registrátorovi, aby jednal jeho jménem - tedy jej pouze pověřuje, aby jeho jménem přistoupil na tyto podmínky. **Z čehož se dá vyvodit smluvní povaha vztahu nejen mezi registrantem („držitelem doménového jména“) a registrátorem, ale i mezi registrantem a správcem domény (doménovou autoritou, v tomto případě CZ.NIC).** Registrant tak vyjadřuje svůj souhlas být vázán podmínkami registrace, ze kterých vyplývají konkrétní povinnosti jak jemu, tak i správci domény. Registrátor doručí žádost o registraci CZ.NIC, jenž vede centrální registr doménových jmen. CZ.NIC tak má povinnost vézt záznam o

---

34 se sídlem : Americká 23, 120 00, Praha 2

35 Bod 2 - „REGISTRÁTOR“

36 Bod 1.2.15. Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz

37 Bod 2.2. Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz - Registrátor je povinen získat souhlas každého Žadatele s aktuální verzí Pravidel registrace jako podmínku registrace Doménového jména. Tento souhlas je platně získán tehdy, pokud aktuální znění Pravidel registrace bylo Žadatelem přijato způsobem, z něhož je patrný souhlas Žadatele s obsahem Pravidel registrace.

registrovaném jménu v tomto centrálním registru, tj. zajistit jeho bezproblémový provoz a registrant se na oplátku zavazuje řídit se Pravidly registrace.

Dle bodu 2.8. Pravidel provede CZ.NIC registraci doménového jména, pokud :

- 1) žádost o registraci neobsahuje nedostatky zabraňující dalšímu zpracování;
- 2) byl k doménovému jménu přiřazen existující Kontakt v roli Držitele
- 3) byly řádně vyplněny požadované údaje;
- 4) žadatel vyslovil souhlas s aktuálním zněním Pravidel registrace a Pravidel alternativního řešení sporů;
- 5) požadované doménové jméno není v době zpracování žádosti Centrálním registrem registrováno;
- 6) požadované doménové jméno odpovídá pravidlům tvorby doménových jmen (viz článek 10)³⁸ a
- 7) současně s registrací dojde k zúčtování odpovídajících úhrad příslušných cen.

Z uvedeného výčtu vyplývá, že **žadatel nemusí prokazovat žádná práva (např. na označení), která by ospravedlňovala jeho zájem na registraci konkrétního doménového jména.** Je zde tedy zcela opomenuta preventivní funkce Pravidel, jež by mohla pro futuro předejít případným sporům o doménová jména. Pravidla v bodě 13.3. výslovně stanovují, že CZ.NIC nezjišťuje oprávněnost žádosti o registraci doménového jména z hlediska práv nebo oprávněných zájmů třetích osob. Aby tato preventivní povinnost „zcela přešla na registranta“, je v bodu 13.1. Pravidel stanoveno, že držitel bere na vědomí, že doménové jméno, jeho registrace nebo užívání mohou porušovat práva třetích osob k jiným doménovým jménům, ochranným známkám, obchodním značkám, jménům, obchodním firmám, nebo právní předpisy týkající se nekalé soutěže, ochrany osobnosti apod. Držitel podáním žádosti o registraci doménového jména potvrzuje, že s vědomím možného porušení uvedených práv a právních předpisů vyvinul veškeré úsilí, které po něm lze

---

38 1) doménové jméno může obsahovat pouze znaky [a-z,0-9,-]; 2) délka doménového jména je nejvýše 63 znaků; 3) doménové jméno nesmí začínat, ani končit znakem „-“; 4) doménové jméno nesmí obsahovat dva znaky „-“ za sebou.

spravedlivě požadovat, aby zajistil, že registrované doménové jméno nebude tato práva a právní předpisy porušovat.

S ohledem na právě zmíněný čl. 13.3. proto nepřekvapí, že v bodě 13.5. Pravidel se CZ.NIC jednostranně zbavuje *odpovědnosti (za škodu) za užívání nebo neužívání registrovaného doménového jména a za způsob, jakým je doménové jméno užíváno. Sdružení CZ.NIC tak zejména nenese odpovědnost za porušení práv k ochranným známkám, obchodním značkám, jménům nebo obchodním firmám třetích osob vzniklé registrací nebo užíváním doménového jména.* Lze za jisté argumentovat – a CZ.NIC také takto argumentuje – , že nelze po správci domény požadovat, aby při počtu registrovaných doménových jmen každé registrované doménové jméno kontroloval z toho hlediska, zda porušuje práva třetích osob, neboť z principu výše uvedených práv vyplývá, že ani u jednoho z nich není pojmovým znakem výlučnost. Na stranu druhou, takovéto jednostranné prohlášení vůči třetím osobám, s nimiž ani není CZ.NIC z.s.p.o. ve smluvním vztahu, je celkem bez právního významu. Z hlediska platného občanského zákoníku lze tedy na tento bod nahlížet jako na rozporný s generální prevenční klauzulí, upravenou v jeho § 415³⁹ a půjde-li o zjevné porušení práv třetích osob, bude dle mého soudu za toto porušení spoluodpovědným i CZ.NIC z.s.p.o., v souladu s § 438 a násl. občanského zákoníku (např. u kolize se všeobecně známou známkou).

V tomto směru může být inspirativní např. úprava, obsažená v pravidlech registrace pro doménu .sk. Slovenská doménová autorita SK-NIC je podle „Pravidiel poskytovania menného priestoru v internetovej doméne .SK“ oprávněna požadovat předložení dokladů obsahující vyjádření a souhlasy třetích osob s použitím předmětného označení. Za nepřipustné označení domény se v každém případě považuje použití slova, které je dominantním prvkem ochranné známky zapsané „Úřadem průmyslového vlastnictví SR“, mezinárodní ochranné známky chráněné pro území SR, resp. všeobecně známé ochranné známky bez ohledu na stát jejího původu, pokud je jejím vlastníkem osoba odlišná od budoucího držitele doménového jména.⁴⁰ Jistou prevencí před porušováním práv třetích osob při registraci doménového jména obsahuje např. také úprava registrace evropské domény .eu (viz níže).

---

39 Každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí.

40 Bod 11.4. Pravidiel poskytovania menného priestoru v internetovej doméne .SK, dostupných na www.sk-nic.sk

Ve vztahu k „držiteli“ doménového jména pak CZ.NIC svoji odpovědnost za škodu, která vznikne činností nebo nečinností sdružení CZ.NIC držiteli s souvislostí s jedním doménovým jménem, omezuje částkou 250.000,- Kč.

Úprava řešení sporů, vzniklých v souvislosti s registrací doménových jmen mezi registrantem a třetími osobami je obsažena v bodě 16. Pravidel. Podle něj má *držitel povinnost vyvinout veškeré úsilí, které po něm lze spravedlivě požadovat, ke smírnému řešení sporů týkajících se doménových jmen a nebo jejich registrací, které mohou vzniknout mezi držitelem a jinými osobami.* Upřednostňováno je smírné řešení sporů : *Pokud se sporné strany nedohodnou na smírném řešení sporu, mají plnou volnost vyřešit svůj spor v rámci platných právních předpisů, tedy prostřednictvím rozhodčího řízení nebo obecných soudů. Na žádost všech sporných stran bude sdružení CZ.NIC vystupovat jako zprostředkovatel (mediátor) smírného řešení jejich sporu.* Vhodným a v praxi také často využívaným prostředkem při řešení sporů je také podání návrhu na vydání předběžného opatření. Ve vztahu CZ.NIC – registrant platí podle bodu 15 Pravidel, že *nedohodnou-li se držitel a CZ.NIC na vyřešení vzájemného sporu týkající se doménového jména, má každá ze stran právo předložit spor k rozhodnutí Rozhodčímu soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Rozhodčí řízení bude konáno třemi rozhodci v Praze v českém jazyce podle řádu uvedeného rozhodčího soudu. Rozhodčí náleží je pro obě strany konečný a závazný.*

Ve vztahu CZ.NIC – registrátor platí obdobné řešení sporů, a to na základě Obchodních podmínek pro registrátory.⁴¹ Mimo to je však v bodě 11.1 upravena i kolizní problematika, neboť jak již bylo zmíněno, registrátorem se může stát i zahraniční právnická osoba. Smluvní vztah mezi registrátorem a sdružením CZ.NIC se bude řídit právním řádem České republiky.

Relativně nová (od 1.8. 2004) je úprava tzv. **rozhodčí veřejné nabídky**, čerstvě obsažená (od 1.10. 2007) v „samostatném“ dokumentu s názvem Pravidla alternativního řešení sporů. Podle ní se registrant neodvolatelně veřejně podrobuje pravomoci Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR v „arbitrábilních sporech“ (ve věci majetkového sporu, o němž lze uzavřít smír), v nichž třetí osoba napadne jakékoliv doménové jméno registranta, zařazené v elektronické databázi doménových jmen v národní doméně .cz a současně tato třetí osoba písemně projeví vůči registrantovi vůli podrobit se pravomoci tohoto rozhodčího soudu v dané věci zejména tím, že „písemně“ zahájí takový spor u tohoto rozhodčího soudu. **Novinkou ve znění této**

41 Viz jejich bod 11 „Rozhodné právo a řešení sporů“

rozhodčí veřejné nabídky je on-line metoda takto zvoleného řešení sporu, což lze hodnotit z hlediska nákladů, rychlosti a globálnosti této metody pouze a jen kladně. Nehledě na to, že takto se odhodlá hájit svá práva i ten subjekt, jenž by se jinak vzhledem k rozsahu „újm“, způsobené mu spekulativní registrací, raději uchýlil k jinému řešení. Rozhodčí řízení ohledně doménových jmen v ccTLD .cz tak **od 1.10. 2007** podléhá úpravě dodatku Řádu rozhodčího soudu pro rozhodčí řízení („Řád on-line“), zveřejněného v Obchodním věstníku.⁴² Pro účely doručování registrantovi slouží e-mailová adresa uvedená v záznamu o registraci doménového jména. Spor bude rozhodován jediným rozhodcem určeným předsedou rozhodčího soudu. Tato rozhodčí veřejná nabídka (doložka) se však nedotýká práva kterékolí strany podat soudu návrh na vydání předběžného opatření (viz také níže, v části 6.3.).

Hlavním důvodem, pro zařazení rozhodčí doložky do Pravidel, (resp. do Pravidel alternativního řešení sporů) byla snaha snížit rostoucí počet spekulativních registrací doménových jmen a případů nekalosoutěžního jednání na Internetu souvisejícího s doménovými jmény. Do té doby totiž neměly třetí strany, jejichž chráněné označení bylo registrováno jako doménové jméno .cz cizí osobou bez jejich souhlasu, jinou možnost jak rychle toto doménové jméno získat než je „odkoupit“. Soudní řízení je příliš zdlouhavé. Soudy sice vydávají předběžná opatření poměrně rychle, avšak tímto způsobem je možné přinejlepším zabránit třetím stranám v pokračujícím zneužívání příslušného doménového jména. K vlastnímu převodu domény ve prospěch majitele práv je třeba pravomocný rozsudek soudu, což je záležitostí několika let. Naproti tomu získat rozhodnutí rozhodčího soudu trvá mnohem kratší dobu, v rozmezí týdnů, nejvýše několika málo měsíců.⁴³

V odborných kruzích se vedly dohady o platnosti výše zmíněné veřejné nabídky : zda CZ.NIC vlastně může, jako podmínku registrace doménového jména, požadovat, aby žadatelé přistoupili na takto určenou formu řešení sporů o doménová jména vůči třetím osobám. Na tomto znění rozhodčí veřejné nabídky se mimo jiné podíleli i jedni z předních tuzemských odborníků obchodního práva a práva duševního vlastnictví, Prof. JUDr. Petr Hajn DrSc. a Prof. JUDr. Ivo Telec, kteří dovodili, že CZ.NIC takové právo má, a to z následujících důvodů: *CZ.NIC jako soukromý poskytovatel veřejné služby má právo a povinnost poskytovat svou službu tak, aby pokud možno nedocházelo ke škodám, včetně ztrát práv majitelů k označením, registrovaným jako doménová jména. Rozhodčí forma řešení sporů by měla být jednoznačně rychlejší než řešení před soudy, a rovněž s největší*

---

⁴² Dostupný rovněž z http://www.arbcourt.cz/index.php?url=rad/cz_rad_online_od_20040601.htm

⁴³ Právo a praxe ICT (Central European Advisory Group), měsíčník, květen 2004/5

*pravděpodobností půjde o řešení odbornější. Navíc CZ.NIC toto řešení zvolil nikoliv ve svůj prospěch, ale ve veřejném zájmu. Toto řešení rovněž plně odpovídá převládající praxi ve vyspělých evropských státech.*⁴⁴ Snahou o snížení pochybností ohledně platnosti takovéto doložky, je nově zařazení „prohlášení registranta“ přímo do Pravidel (čl. 16.3.): „Držitel tímto činí rozhodčí veřejnou nabídku v souladu s Pravidly alternativního řešení sporů, a to pro veškerá jeho doménová jména, zařazená v elektronické databázi doménových jmen v ccTLD .cz spravované sdružením CZ.NIC.“

Je nasnadě otázka: „Může být držitel doménového jména zavázán touto rozhodčí doložkou vůči třetím osobám – např. vlastníkovi ochranné známky – přestože s ním není ve smluvním vztahu?“ Z tohoto ohledu můžeme na tuto rozhodčí veřejnou nabídku nahlížet jako veřejný návrh na uzavření smlouvy - rozhodčí doložky - podle § 276 ObchZ. Osobně si nemyslím, že by mělo být toto řešení na újmu ve vztahu ke třetím osobám, ba naopak – osoba, jež se cítí být registrací doménového jména dotčena na svých právech (např. právech na označení) by asi jen těžko následně přinutila registranta (cybersquattera) k alternativě řešení sporu před rozhodčím soudem. **Bez této doložky by tak bylo rozhodčí řízení pro doménové spory prakticky nepoužitelné.** To, že si CZ.NIC jako soukromý subjekt vybral pro toto řešení právě Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR a že tak vzhledem k Pravidlům učinil jednostranně je už otázka jiná.

Na závěr této problematiky si dovoluji citovat část právní věty právě „Rozhodčího soudu při HK ČR a AK ČR“⁴⁵, která argumentuje svou pravomoc ohledně rozhodování sporů o doménová jména v doméně .cz v době předchozích Pravidel (před 1.10. 2007) a neexistence zmíněného bodu 16.3. a Pravidel alternativního řešení sporů : *Pravidla registrace a jejich akceptace ze strany držitele registrace domény v doméně .cz představují smlouvu mezi držitelem registrace a sdružením CZ.NIC. Obsahem této smlouvy jsou práva a povinnosti držitele registrace a sdružení CZ.NIC jako správce národní domény .cz. ve vztahu k registraci a zároveň představují smluvní závazek držitele doménového jména ve prospěch třetí strany – žalobce ve sporu ohledně tohoto doménového jména, podřídit se pravomoci Rozhodčího soudu v případech předpokládaných ve shora uvedeném znění rozhodčí veřejné nabídky. Platností veřejné rozhodčí nabídky není na újmu, že neobsahuje individuální určení třetí strany, resp. třetích stran, v jejichž prospěch byla učiněna. Postačí, když je taková třetí strana nebo strany na základě objektivních znaků uvedených v příslušném smluvním závazku určitelná. V případě rozhodčí veřejné nabídky je tato podmínka*

---

44 Právo a praxe ICT (Central European Advisory Group), měsíčník, květen 2004/5

45 http://www.arbcourt.cz/pravety/praveta_01.pdf

splněna, neboť uvádí, že se aplikuje ve vztahu k osobám, které podají žalobu k Rozhodčímu soudu napadající příslušné doménové jméno, což je objektivní skutečnost. K uzavření rozhodčí smlouvy pak došlo, jakmile již individuálně určená osoba – žalobce vyjádřil svůj souhlas s veřejnou rozhodčí nabídkou podáním žaloby k Rozhodčímu soudu. Rozhodčí senát tedy na základě výše uvedených důvodů dospěl k závěru, že příslušnost a pravomoc Rozhodčího soudu je dána.

2.3.2. Registrace doménového jména v .gTLD

Již výše jsem se zmínil, že správa generických vrcholných domén je prováděna akreditovanými registrátory, jednajícími pod autoritou ICANN. Tito registrátoři zpravidla nabízejí jak registraci generických vrcholných domén, tak i registraci vrcholných domén národních, nicméně samotné registrační smlouvy mezi registrantem a registrátorem se pro obě skupiny neliší. Neboť oním výchozím bodem jsou právě pravidla registrace.

V oblasti generických vrcholných domén je oním výchozím bodem dokument, nazývaný se „Uniform Domain Dispute Resolution Policy“ (Jednotná pravidla pro řešení sporů z doménových jmen), zkráceně „UDRP“. Tato pravidla byla schválena a vydána ICANN v roce 1999⁴⁶. S vybranými registrátory uzavírá ICANN smlouvu o akreditaci (proto také mluvíme o akreditovaných registrátorech), tzv. Registrar Accreditation Agreement.⁴⁷ Z ní plyne registrátorovi závazek, že všechny osoby prostřednictvím něj registrující doménové jméno druhého stupně pod vrcholnou generickou doménou se v případě sporu, týkajícího se tohoto doménového jména podřídí UDRP a že tyto registranti budou souhlasit s veřejným přístupem k jejich registračním údajům.⁴⁸

UDRP vychází ze znění zprávy, již byl zakončen tzv. „First WIPO Internet Domain Name Process“, započatý v roce 1998⁴⁹, která obsahuje doporučení, jak řešit konflikty doménových jmen s právy na označení. A přestože jsou určena primárně pro řešení sporů o gTLD, není vyloučena jejich použití na ccTLD, což je zmíněno již před samotným textem

---

46 <http://www.icann.org/udrp/udrp-policy-24oct99.htm>

47 <http://www.icann.org/registrars/ra-agreement-17may01.htm>

48 Viz bod 3.3 Public Access to Data on Registered Names tzv. Registrar Accreditation Agreement

49 Dobřichovský T. : Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví. Praha: Linde, 2004 str.182

UDRP.⁵⁰ S UDRP velice úzce souvisejí procesní pravidla „Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy“, zkráceně „RUDRP“.

Vzhledem k obsahu UDRP, totiž pravidel pro řešení sporů o generické domény a vzhledem k systematickosti této práce se jimi podrobněji budu zabývat v „Hlavě VII“, níže v textu. Na tomto místě pouze doplním, že UDRP již ve svém prvním článku stanoví, že jsou nedílnou součástí smlouvy o registraci.⁵¹ V článku druhém se pak ve formě jakéhosi čestného prohlášení praví, že registrant odpovídá za pravdivost a úplnost údajů poskytnutých ve smlouvě o registraci, že podle jeho vědomí nebude registrace doménového jména zasahovat, či jinak porušovat práva třetích osob a že nebude vědomě užívat doménového jména v rozporu s platnými právními předpisy. Je pouze registrantovou odpovědností určit, zda jeho doménové jméno porušuje, či zasahuje do práv jiných.

2.3.3. Registrace doménového jména v doméně .eu

U vzniku nejnovější vrcholné domény, „domény Evropské unie“ stály přímo její nejvyšší orgány – Evropský parlament a Rada. Tyto rozhodly o vytvoření vlastní vrcholné „národní“ domény, v rámci nadnárodního celku EU, **Nařízením 733/2002 (EC)** o zavedení vrcholné domény. **Nařízením Komise 874/2004 (EC)** pak byla stanovena pravidla veřejné politiky, týkající se implementace a funkcí domény nejvyšší úrovně .eu a principy, jimiž se řídí registrace. Právě tyto principy byly z hlediska ochrany práv třetích osob do jisté míry novum v registraci vrcholných domén (podobnými principy se ovšem řídily i nově zavedené generické domény .biz a .info už v roce 2001). Doména .eu byla již od samého začátku koncipována jako doména celé EU, není proto možný vznik evropské domény druhého stupně – tedy např. .cz.eu.

Z důvodu ochrany subjektů s přednostními právy na svá označení a veřejných subjektů - tedy kvůli omezení zneužití principů „first come, first served“ - je registrace v doméně .eu rozdělena do tří etap. Přednostními právy se v této souvislosti rozumí ochranné známky vnitrostátní i ochranné známky Společenství, zeměpisná označení, označení původu, neregistrované ochranné známky, obchodní jména, označení podniků,

---

50 This policy has been adopted by all accredited domain-name registrars for domain names ending in .com, .net, and .org. It has also been adopted by certain managers of country-code top-level domains (e.g., .nu, .tv, .ws).

51 ...is incorporated by reference into your Registration Agreement...

Jména společností, rodinná jména a názvy literárních a uměleckých děl. Veřejnými subjekty se pak rozumí orgány Společenství, celostátní, regionální a místní vlády, orgány veřejné moci, samosprávné celky, veřejnoprávní organizace a orgány a také mezinárodní a mezivládní organizace.

Subjektem žádajícím o registraci mohou být dle nařízení Rady pouze fyzické osoby s bydlištěm/místem podnikání v EU a právnické osoby se sídlem v EU. Jiné subjekty pouze na základě výjimky. Odpovědnost za správu domény .eu náleží Komisi určenému subjektu a tím je již výše zmíněný EURid (*European Registry for Internet Domains*).

Samotná registrace je tedy rozdělena z uvedených důvodů do časových fází dvou období „Sunrise Period“ a poté volný přístup („Land Rush Period“). Těm však předcházela ještě předregistrační fáze, kdy byly vyzvány všechny státy EU, aby do 3 měsíců po účinnosti Nařízení 733/2002 nahlásily ostatním členským státům (včetně států Evropského ekonomického prostoru) omezený seznam široce uznávaných jmen s odkazem na zeměpisné nebo geopolitické koncepty, které ovlivňují jejich politickou nebo územní organizaci, která nemají být registrována na prvním místě domény. Proti zanesení těchto pojmů do výše uvedených seznamů mohly vznášet námítky pouze členské státy a Komise.

První registrační etapou tak byla dvouměsíční „Sunrise Period“, která začala 7. prosince 2005). Během ní mohli pouze držitelé nebo nabyvatelé licence přednostních práv a veřejné subjekty zažádat o registraci doménového jména pro ochranné známky, ať již vnitrostátní či Společenství, pro zeměpisná označení, pro jména veřejných subjektů a akronymy. Žádosti o registraci doménových jmen mohli podávat samotní majitelé registrované ochranné známky, nebo osoby jimž tito majitelé poskytlí licenci k tomu, aby doménové jméno zaregistrovaly. ochranná známka musela být v době podání žádosti o registraci doménového jména zapsaná v seznamu ochranných známek.

Ve druhé fázi „Sunrise period“, která začala 7. února 2006 a skončila 7. dubna 2006 bylo možno podávat žádosti o registraci výše uvedených jmen, avšak dále mohli podávat přihlášky držitelé ostatních práv, jako jsou firemní názvy, obchodní označení, neregistrované ochranné známky, charakteristické názvy chráněných literárních a uměleckých děl apod. Všechny názvy, o kterých bylo v těchto obdobích požádáno, budou i po skončení Sunrise období blokovány, až dokud nebyl dokončen proces ověření existence práv žadatelů k těmto označením a zda žadatel předložil včas příslušné dokumenty apod. Pro veřejné orgány jako žadatele tuto kontrolu provádí tzv. Government Validation Points. V ČR tuto funkci plní Ministerstvo informatiky. Pro ostatní subjekty byla vybrána auditorská společnost Pricewaterhouse Coopers.

Po skončení druhé fáze Sunrise Period, tj. od 7. dubna započal běžný provoz registrace (Land Rush Period). V tomto období jsou k dispozici doménová jména pro všechny, např. i pro ty, kteří nebyli schopni náležitě prokázat svá práva k registrovaným názvům v předchozích dvou fázích Sunrise Period. Zde pak již platí nám známé registrační pravidlo „first come, first served“. Omezeno je pouze pravidly, danými Nařízením Komise 874/2004, které zakazuje tzv. „Nedovolenou registraci“ a stanoví základní kritéria pro spekulativní a zneužívající registrace.

Nelze dále registrovat pouze doménová jména neregistrovatelná (z období předregistrační fáze) či blokováná. Na webových stránkách rejstříku je v Databázi WHOIS uveden seznam jmen, která již nejsou k dispozici. Doménová jména lze zaregistrovat jen prostřednictvím akreditovaného Registrátora. Při registraci je žadatel povinen o sobě uvést řadu informací (např. firmu, jméno, adresu a zemi, kde se nachází jeho sídlo nebo kde pobývá, e-mail, telefonní číslo, kontaktní osobu a jazyk pro případné řízení ADR (/Administrative Dispute Resolution/, viz HLAVA VIII níže).⁵² Registrace doménového jména je jednoroční a prodlužuje se automaticky, zrušení je nutno zajistit prostřednictvím Registrátora.

Tento systém, který byl poprvé v historii doménových jmen - zaveden z popudu exekutivního orgánu nadaného pravomocemi od států, tvořících EU - předejde a zcela jistě již předešel mnoha kolizím a sporům právě mezi registranty a subjekty s právy na označení. Z tohoto pohledu se tedy zdá, že přijatá preventivní úprava je krokem správným směrem – na to do jaké míry, odpoví až čas a rozhodovací praxe.

HLAVA III : ZNEUŽÍVÁNÍ REGISTRACE DOMÉNOVÝCH JMEN (CYBERSQUATTING)

3.1. Obecně k cybersquattingu

Dříve než přistoupím k problematice vztahu doménového jména s právy na označení, provedu krátký rozbor jednání, které souvisí s problematikou práv na označení tím, že obvykle koliduje právě s těmito právy na označení. Jde mimo jiné také o zneužití práva registranta vyplývajícího ze smlouvy s registrátorem. Toto jednání označované jako

⁵² Blíže viz např. Raban, P., Moravcová, M. a kol. .eu domain name, eu. doména. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006

„cybersquatting“, spočívající ve spekulativní registraci doménového jména (nikoliv tedy nedbalostní), jsem již nepřímo popsal, když jsem se v této práci zmiňoval o zneužití principu „first come, first served“.

Základními znaky cybersquattingu jsou:

1. registrace doménového jména
2. existence práva jiné osoby k tomuto označení
3. absence dobré víry registranta

Za cybersquatting považujeme nejen registraci určitého významu či označení jako doménového jména za účelem dalšího převodu osobě (s vidinou zisku), která má k tomuto označení (a tedy i k doménovému jménu) určitá práva, ale i registraci s cílem zabránit oprávněné osobě výkon jejích práv. Obvyklé je též zneužití práv těchto osob s úmyslem nalákání uživatelů Internetu právě na stránky „cybersquattera“. **Cybersquatting není v našem právním řádu předmětem regulace⁵³ a tak musí postih tohoto jednání vycházet z právních institutů jakými jsou zejména práva na označení, či nekalá soutěž.**

Podrobný výklad jednotlivých znaků cybersquattingu proto souvisí s problematikou vztahu právní ochrany domén – ve vztahu k právům na označení a bude tedy i součástí následujících kapitol této práce. Stejně tak jako řešení sporů, vznikajících z tohoto jednání.

3.2. Některé další formy cybersquattingu

3.2.1. Domain grabbing

Za jednu z forem cybersquattingu je považováno jednání pro které se vžilo označení „domain grabbing“. Přestože bývá tohoto pojmu mnohdy používáno jako synonymum k pojmu cybersquatting, jedná se de facto o jeho „podmnožinu“. I když primárním cílem je i v tomto případě získání majetkového prospěchu, spočívá toto jednání v blokaci přístupu k takovému doménovému jménu jinému subjektu, který s největší pravděpodobností bude mít o doménové jméno zájem. Dochází k registraci doménového jména shodného nebo zaměnitelného s ochrannou známkou, či jiným právem chráněným označením třetího subjektu. Znakem, že jde o domain grabbing je skutečnost, že pod daným doménovým

---

⁵³ Ve srovnání např. s úpravu USA v zákoně č. 106-113/1999, Anticybersquatting Consumer Protection Act

jménem není provozována žádná činnost, pouze je dáno na srozuměnou, že je toto doménové jméno na prodej. V českém prostředí jsou v tomto ohledu nejtypičtější doménová jména obsahující název obce. (avšak i zde musí dojít k naplnění všech podstatných znaků cybersquattingu-jakési neformální generální klauzule k jednotlivým „skutkovým podstatám“ cybersquattingu, jejichž výčet je samozřejmě pouze demonstrativní).

3.2.2. Typosquatting

Podstatou tohoto jednání spočívá v registraci doménového jména, jež se nápadně podobá jinému, již registrovanému. Cybersquatter zde vychází z předpokladu, že se řada uživatelů při zadávání internetové stránky dopustí překlepu (např. místo seznam.cz napíše seynam.cz). Mnohdy může tímto překlepem dojít k odkazu na stránky kasin, či stránek s reklamou apod. Proto nedochází pouze k poškozování držitele originálního doménového jména, ale může být tímto jednáním poškozen i uživatel. Nehledě na to, že cybersquatteři často tohoto omylu využívají k vkládání spyware nebo k zjištění emailové schránky uživatele a následnému rozesílání spamu.

3.2.3. Předběžná spekulace

Jde o registraci, která vychází z předpokladu, že zaregistrované doménové jméno v momentě registrace nemá valného ekonomického významu, avšak může mít v budoucnu. Registrace takového doménového jména ovšem podle autora této práce není v rozporu s právem, pokud nezasahuje do práv třetích osob, popř. pokud nevede k „masovému“ spekulativnímu chování a blokaci doménových jmen. Vždy bude záležet na konkrétním posouzení a prokázání „zlé víry“, resp. absenci dobré víry.

3.2.4. Reverse Domain Name Hijacking

Zvláštní forma cybersquattingu, která je vlastně obrácenou formou předchozích forem. (*reverse* znamená opačný, *hijacking* znamená únos nebo krádež). Tento pojem obsahují dokonce „Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy“.⁵⁴ Jde o takové jednání spekulanta (většinou majitele ochranné známky), který iniciuje řízení s cílem připravit oprávněného držitele o jeho doménové jméno. Bude se jednat o případy, kdy určité doménové jméno má vysokou hodnotu, ovšem držitel na toto označení nemá

---

54 Reverse Domain Name Hijacking means using the Policy in bad faith to attempt to deprive a registered domain-name holder of a domain name.

zapsanou ochrannou známkou. Spekulant si tedy po tomto zjištění účelově zaregistruje takovou ochrannou známkou a uměle iniciuje spor s legitimním držitelem doménového jména. Důležitá je opět přítomnost „zlé víry“.

3.2.5. Domain Parking a Domain Kiting

Novinkou mezi spekulativními registracemi je tzv. „domain parking“ využívající nových technologií k automatickému registrování domén v masovém měřítku. Cybersquatteréři si tak vytvářejí rozsáhlá portfolia doménových jmen, které kupují, testují a následně prodávají. Dochází k tomu, že na základě klíčových slov, spojených s „parkovanou doménou“ je uživatelé „parkovacích služeb“ nabídnuta jakási forma katalogu, nabízejícího odkazy, které mají souvislost s klíčovými slovy. Z každého kliknutí na některý z těchto odkazů jde majiteli zaparkované domény určitý zisk (další část zisku připadá provozovateli parkovacích služeb). Možnost tímto způsobem vydělávat na zaparkovaných doménách pochopitelně motivuje k spekulacím s jejich registrací.

S „parkováním domén“ souvisí i tzv. „domain name kiting“ nebo-li taky „domain tasting“⁵⁵, využívající 5-ti denní zkušební lhůtu (Add Grace Period- která byla poprvé zavedena u nových 7-mi generických domén v roce 2001) u gTLD, v které není zapotřebí platit registrační poplatek. Cybersquatter si tak otestuje jejich ziskovost a ta doménová jména, která v dané lhůtě vykazují dostatečný zisk (min. dostatečně na to, aby byl zaplacen registrační poplatek) si ponechá ve svém doménovém portfoliu. Na první pohled by mohl tento postup jevit jako vynikající podnikatelský nápad (stejně jako jiné formy cybersquattingu). Na druhou stranu nesmíme opomenout, že tato masová a automatická registrace domén logicky zasahuje nemalou měrou do práv jiných subjektů (subjektů s právy na označení, zejména s právy k ochranným známkám). Proto se těmito praktikami zabývá i samotná ICANN.⁵⁶

---

55 Viz heslo „domain tasting“ ve wikipedii http://en.wikipedia.org/wiki/Domain_Kiting

56 Viz zpráva GNSO, dostupná na <http://gns0.icann.org/issues/domain-tasting/gns0-domain-tasting-report-14jun07.pdf>

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

HLAVA IV : ÚVOD KE ZVLÁŠTNÍ ČÁSTI

V předcházející části jsem dospěl k závěru, že vzhledem k povaze Smlouvy o registraci lze doménovému jménu přisoudit smluvní povahu mezi registrantem a správcem domény.⁵⁷ Dikce § 3 odst. 1. platného občanského zákoníku stanoví, že *výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy*. To platí i ve vztahu k výkonu relativního subjektivního práva, tedy v našem případě užívání doménového jména. Takovýto výkon tedy nesmí zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných – tedy např. do osobní integrity, práv k duševnímu vlastnictví, jakož i např. do soutěžních vztahů. Tyto vztahy (z hlediska platné právní úpravy ČR) ilustrativně popisuje následující tabulka:

Registrace a užívání doménového jména vs. :	
<ul style="list-style-type: none"> - ochrana osobní integrity (zejm. jména FO) - ochrana názvu PO - ochrana dobrých mravů 	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník
<ul style="list-style-type: none"> - ochrana firmy - ochrana soutěžních vztahů 	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník
<ul style="list-style-type: none"> - ochrana „zapsaných označení“ 	Zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách Zákon č. 452/2001 Sb. o ochraně označení původu
<ul style="list-style-type: none"> - ochrana práv k výsledkům tvůrčí činnosti (např. názvu díla, postav apod.) 	Zákon č. 121/2000 Sb. autorský zákon

57 Viz také Sehnálek D., <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115> Právní povaha doménového jména

HLAVA V : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ Z POHLEDU ČESKÉHO PRÁVA

Pod pojmem „právo na označení“ chápeme, z hlediska platné právní úpravy ČR, zejména práva k ochranné známce, obchodní firmě, označení původu výrobků a z hlediska tématu této práce i obecnou ochranu názvu právnické osoby a ochrana názvu fyzické osoby. Práva k těmto označením jsou právy absolutními, tzn. že působí erga omnes a povinností druhých je tato práva nerušit. Ochrana těchto označení vždy vyplývá z právních předpisů a je buď založena na principu registračním (viz např. ochranné známky) nebo vyplývá přímo ze zákona (viz např. jméno fyzické osoby). Ochrana zvláštních označení podniku, zboží, či služeb bude vyložena v „hlavě“ následující.

Doménové jméno není samo o sobě chráněným označením, avšak jeho registrace a užívání jako bylo naznačeno hned v úvodu této části může zasáhnout do těchto práv k chráněným označením. Je zbytečné o tom pochybovat, neboť doménové jméno není ve své podstatě ničím jiným, než-li označením.

5.1. Doménové jméno a ochranná známka

5.1.1. Ochranná známka - obecně

Ochranné známky a jejich právní režim je v ČR upraven **zákonem č. 441/2003 Sb.**, o ochranných známkách (dále též „ZOZ“). Jedná se o nejdůležitější institut týkající se chráněných označení, na jehož základě získává oprávněná osoba velmi silné právní postavení. Mimoto nalezneme úpravu ochranných známek i v **mezinárodních smlouvách** – Pařížské unijní úmluvě na ochranu průmyslového vlastnictví⁵⁸ (r. 1883), Madridské dohodě o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek⁵⁹ (r. 1891), Protokolu k Madridské dohodě (r. 1989), Dohodě o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví⁶⁰ (r. 1994, tzv. Dohoda TRIPS - *Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*)

58 VYHLÁŠKA ministra zahraničních věcí č. 64/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 81/1985 Sb.

59 VYHLÁŠKA ministra zahraničních věcí č. 65/1975 Sb., ve znění vyhlášky č. 78/1985 Sb.

60 SDĚLENÍ Ministerstva zahraničních věcí č. 191/1995 Sb.

Smyslem ochranné známky je odlišit výrobky nebo služby stejného druhu vyráběné nebo poskytované různými výrobci nebo poskytovateli služeb. Registrací ochranné známky získává její majitel výlučné právo na určité označení pro výrobky nebo služby určitého druhu na území určitého státu. **Dle § 1 ZOZ může být ochrannou známkou jakékoliv označení, schopné grafického znázornění, zejména slova, osobní jména, barvy, číslice, písmena, kresby, tvar výrobku nebo jeho obal, je-li způsobilé odlišit výrobky nebo služby jedné osoby od výrobků nebo služeb jiné osoby.**

Na území ČR požívají ochrany (§ 2 ZOZ) :

- Národní ochranné známky zapsané v rejstříku Úřadu průmyslového vlastnictví
- Mezinárodní ochranné známky zapsané s účinky pro ČR v rejstříku Mezinárodního úřadu duševního vlastnictví
- Ochranné známky Společenství zapsané v rejstříku Úřadu pro harmonizaci ve vnitřním trhu
- Všeobecně známé známky podle čl. 6 bis Pařížské unijní úmluvy

Aby se určité označení stalo ochrannou známkou, **je zapotřebí jej zaregistrovat**, což se děje prostřednictvím písemné přihlášky podané k Úřadu průmyslového vlastnictví. Dnem přihlášení vzniká přihlašovatelovi právo priority, tj. právo přednosti před kýmkoliv, kdo by si podal přihlášku shodné ochranné známky k pozdějšímu datu. K tomu, aby bylo možné konkrétní označení zapsat jako ochrannou známkou, musí toto označení splňovat určité předpoklady. Nelze například povolit zápis označení, které nemá rozlišovací způsobilost, označení, které slouží k určení druhu, jakosti, množství nebo označení, které obsahuje znak vysoké symbolické hodnoty nebo také to, které je v rozporu s veřejným pořádkem či dobrými mravy atpod. (viz § 4 ZOZ). Zápis ochranné známky platí 10 a je možné jej obnovit.

Pro účely této práce je důležitý zejm. **§ 8 ZOZ, vymezující „práva vlastníka ochranné známky“ :**

Vlastník ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známkou ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna.

Nestanoví-li ZOZ jinak (§ 10 a 11), nikdo nesmí v obchodním styku bez souhlasu vlastníka ochranné známky užívat

a) označení shodné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, kteřé jsou shodné s těmi, pro které je ochranná známka zapsána,

b) označení, u něhož z důvodu jeho shodnosti nebo podobnosti s ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označených ochrannou známkou a označením existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti, včetně pravděpodobnosti asociace mezi označením a ochrannou známkou,

c) označení shodné s ochrannou známkou nebo jí podobné pro výrobky nebo služby, které sice nejsou podobné těm, pro které je ochranná známka zapsána, avšak jde o ochrannou známku, která má dobré jméno v České republice, a jeho užívání by nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky nebo jim bylo na újmu.

5.1.2. Kolize doménového jména a ochranné známky

Do kolize s doménovými jmény se budou logicky dostávat pouze ochranné známky slovní a ochranné známky tvořené kombinací slov písmen a číslic. Ke kolizi dochází především spekulativní registrací doménového jména a právě díky institutu práv k ochranné známce se lze tomuto jednání relativně snadno bránit. Na druhou stranu, může dojít i k situaci opačné – kdy se brání držitel doménového jména jednání vlastníka ochranné známky, jak bude vysvětleno níže. (Do sporu o označení, registrované jako doménové jméno se však mohou dostat i dva vlastníci ochranných známek.)

Ovšem to neznámá, že by aplikace institutu ochranné známky byla na kolizi s doménovým jménem zcela bezproblémová. A to z důvodu **existence dvou aspektů, které do jisté míry omezují ochranné známky** – 1) druhové specializace ve vztahu k určitým výrobkům nebo službám a 2) teritoriální omezenosti znamenající dosah ochranné známky zpravidla jen v jednom státě. Jinými slovy : **zásady teritoriality a zásada speciality** známkoprávní ochrany.

5.1.2.1 Zásada teritoriality známkoprávní ochrany

Jednotlivé státy disponují svou vlastní úpravou práv k ochranným známkám, z čehož plyne, že známkoprávní ochrana je označením poskytována zpravidla pouze na určitém území, shodujícím se s územím daného státu. Ani institut mezinárodní ochranné známky, zavedený Madridskou dohodou nelze chápat jako průlom do zásady teritoriality známkoprávní ochrany. Podstatou Madridské dohody je možnost přihlašovatele přihlásit svou ochrannou známku na základě jediné mezinárodní přihlášky, podané u

Mezinárodního úřadu Světové organizace duševního vlastnictví v Ženevě prostřednictvím zápisného úřadu země přihlašovatele, do těch členských zemí, které přihlašovatel označil ve své přihlášce.⁶¹ Ochranná známka zapsaná jako mezinárodní je v jednotlivých státech, pro které je přihlášena, chráněna podle jednotlivých národních právních řádů. Určitou výjimkou je institut komunitární známky, jež poskytuje označením známkoprávní ochranu na území celé Evropské unie.

Tato teritoriální ochrana se ovšem neshoduje s celosvětovou přístupností označení registrovaného jako doménové jméno. Může totiž dojít k tomu, že si osoba z určitého státu zaregistruje jako doménové jméno označení, jež nějakým způsobem zasahuje do práv k ochranné známce, která je přihlášena ve státě odlišném. Avšak příslušné doménové jméno lze vzhledem ke globální povaze Internetu samozřejmě používat (a příslušnou stránku navštívit) i na území, na kterém toto označení požívá známkoprávní ochrany.

Tato skutečnost přináší obtížně řešitelné spory, neboť nárok na nerušení práv k ochranné známce lze z právního hlediska uplatnit pouze na území státu, kde tato známka platí. Vlastník takové ochranné známky se může za předpokladů, vyplývajících z právního řádu území, na němž je ochranná známka chráněna, domáhat na držiteli doménového jména zdržení se jeho užívání. Dané označení však může být, vzhledem k zásadě teritoriality, logicky zapsáno jako ochranná známka ve více státech současně. A proto taky může držitel doménového jména čelit těmto zdržovacím nárokům ve více státech. Technicky však není často možné omezit přístup k doménovému jménu pouze na daném území a držitel doménového jména je tak nucen vzdát se dotčeného doménového jména úplně.

Důsledné lpění na aplikaci předpisů známkového práva a uplatňování zásady teritoriality známkové ochrany tak může vést k tomu, že celé řadě osob, majících oprávněný zájem na užívání určitého označení jako doménového jména, bude tato možnost odňata jen proto, že na určitém území, na němž se dosud neúčastnily hospodářské soutěže, platí ochranná známka shodná s takovýmto označením, o jejíž existenci tyto osoby zatím ani nemusely vědět.⁶²

Vodítkem k řešení takovýchto situací může být např. vrcholná národní doména, představující do určité míry sepětí s konkrétním územím a konkrétním okruhem osob,

---

61 Jakl, L. a kolektiv. Ochranné známky a označení původu, Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, r. 1997, str. 108

62 Blíže viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 148

jimž jsou výrobky nebo služby prezentované pod příslušným doménovým jménem (resp. webovou stránkou) určeny. Například nabídka „donášky pizzy“ pod národní doménou .cz a vztahující se na území Prahy a okolí nebude určena obyvatelům Milána. V méně jednoznačných situacích, zejména pokud se jedná o vrcholné generické domény, bude třeba rozhodovat podle dalších indicií, např. jazyku webové stránky, možnosti koupě a odběru výrobků nebo služeb nabízených na webové stránce atpod. Určitým filtrem, bránícím těmto sporným situacím, může být také zásada speciality známkoprávní ochrany (viz níže).

5.1.2.2. Zásada speciality známkoprávní ochrany

Odpověď na otázku, která doménová jména, resp. která označení zasahují do práv vlastníka ochranné známky nalezneme v rámci zásady speciality známkoprávní ochrany. Tato zásada znamená, že **ochranná známka je zapisovaná a poté chráněna vždy pouze pro určité výrobky a služby** (průlomem do této zásady je tzv. všeobecně známá známka, viz dále). § 8 odst. 1 ZOZ stanoví, že vlastníka ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Pro jiné výrobky a služby tedy toto výlučné právo nemá. Ustanovení § 8 odst. 2 ZOZ pak toto právo vymezuje negativně : V obchodním styku je bez souhlasu vlastníka ochranné známky zakázáno užívat označení shodné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby, které jsou shodné s těmi, pro které je ochranná známka zapsána; dále označení, u něhož z důvodu shodnosti nebo podobnosti s ochrannou známkou a shodnosti nebo podobnosti výrobků nebo služeb označených ochrannou známkou a označením existuje pravděpodobnost záměny na straně veřejnosti a označení shodné nebo podobné s ochrannou známkou pro výrobky nebo služby sice odlišné, ale která má dobré jméno v České republice a jeho užívání by nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky nebo jim bylo na újmu.

Z doslovného výkladu této zásady tudíž plyne, že známkoprávní ochrana vlastníka ochranné známky (vyjma všeobecně známé známky) je do jisté míry omezena ve vztahu k držiteli doménového jména:

1. ZOZ poskytuje relativně snadnou a jasnou obranu vlastníka ochranné známky v případě, že dojde k registraci a užívání doménového jména shodného nebo podobného s touto ochrannou známkou, pod kterým je provozována webová stránka, na které jsou propagovány nebo prodávány výrobky nebo služby shodné nebo podobné s výrobky nebo službami chráněnými touto ochrannou známkou.

2. Stejně tak i v případě všeobecně známé známky, neboť zde navíc není relevantní jaké výrobky a služby jsou nabízeny. Přiznáním statutu všeobecně známé známky je totiž překročena zásada speciality - viz § 8 odst. 2 písm. c) – tzn. že vlastník všeobecně známé známky, která má v České republice dobré jméno, je chráněn i v případě neoprávněného užití této známky pro jiné výrobky či služby, než pro které si je zaregistroval, pokud by toto její užívání nepoctivě těžilo z rozlišovací způsobilosti nebo dobrého jména ochranné známky nebo jim bylo na újmu. Vlastník takového ochranné známky se může dovolávat svých práv již v okamžiku registrace doménového jména. České známkové právo sice neobsahuje definici všeobecně známé známky, ale v § 2 písm. d) ZOZ odkazuje na článek 6 bis Pařížské úmluvy na ochranu průmyslového vlastnictví a na článek 16 Dohody o obchodních aspektech práv duševního vlastnictví (TRIPS).
3. Problémy však mohou nastat v případě užívání doménového jména k podnikatelské činnosti (viz dikce „v obchodním styku“ v § 8 odst. 2 ZOZ) propagováním nebo prodejem výrobků nebo služeb odlišných od výrobků nebo služeb chráněných ochranou známkou. Vlastník ochranné známky se zde nebude moci dovolávat ochrany svých práv k ochranným známkám, nicméně v řadě případů půjde ze strany držitele doménového jména o jednu z forem nekalosoutěžního jednání. Kromě generální klauzule nekalé soutěže by v tomto případě mohly být naplněny také znaky jednotlivých skutkových podstat (např. vyvolání nebezpečí záměny či parazitování na pověsti).
4. Z tohoto pohledu je pak nejproblematičtější řešení situace, kdy si doménové jméno zaregistruje nepodnikající subjekt, který se neúčastní hospodářské soutěže – tedy subjekt, který není soutěžitelem. Pokud si totiž nepodnikající subjekt nezaregistruje doménové jméno za účelem spekulativního prodeje a nenabídne jej vlastníkově ochranné známky k prodeji, čímž dobrovolně vstoupí do hospodářské soutěže, nebude se na takové jednání vztahovat negativní vymezení práv vlastníka ochranné známky (viz § 8 odst. 2 ZOZ), neboť k němu nedochází v „obchodním styku“.

Vodítko, nabízející řešení této situace můžeme nalézt v pozitivním vymezení práv vlastníka ochranné známky stanoveném v § 8 odst. 1 ZOZ. Jak už bylo uvedeno, vlastník ochranné známky má výlučné právo užívat ochrannou známku ve spojení s výrobky nebo službami, pro něž je chráněna. Prvním důležitým poznatkem je, že se v pozitivním vymezení nehovoří o jednání v obchodním styku, přestože se ochranné známky svou konstrukcí týkají zejména podnikatelské činnosti, resp. výrobků a služeb. Druhým

poznatkem je dále fakt, že výlučné právo užívat ochranné známky přísluší vlastníkovu nejen pro konkrétní výrobky nebo služby, nýbrž i ve spojení s nimi. Co však lze považovat za užívání ve spojení s výrobky nebo službami, ZOZ blíže neupřesňuje. Odpověď nalezneme v samotné podstatě ochranné známky, tedy zejména v jeho funkcích.⁶³ Ochranné známky plní, vedle funkce rozlišovací (identifikační), funkce záruční (garanční) a funkce ochranné, mimo jiné též funkci propagační (náborovou) a soutěžní.⁶⁴ **Registrace doménového jména shodného s ochrannou známkou představuje zásah do práv k ochranné známce již tím, že brání vlastníku ochranné známky ve využívání její propagační funkce.** To vyplývá již z povahy doménového jména, jakožto jedinečného označení. Dojde-li nicméně ke sporu, je zapotřebí přihlídnout i k tomu, zda držitel doménového jména nemá k užívání daného označení též nějaká práva, silnější než je právo vlastníka ochranné známky (viz níže).

Pomocí této úvahy se lze bránit i takovým zásahům do známkového práva, na které by se jinak známkoprávní ochrana nevztahovala (viz bod 3. - v případě užívání doménového jména k podnikatelské činnosti propagováním nebo prodejem výrobků nebo služeb odlišných od výrobků nebo služeb chráněných ochranou známkou.) Tuto domněnku dokládá i § 8 odst. 3 ZOZ, který za užívání v obchodním styku považuje i užívání označení v obchodních listinách a v reklamě. Pokud by takovou argumentaci soudy, či rozhodčí orgány přece jen odmítly přijmout, pak by se stejně mohl takový vlastník ochranné známky dovolávat svých práv v rámci ustanovení o nekalé soutěži, jak již bylo řečeno.

5.1.2.3. Zásada omezení účinků ochranné známky

I vlastník ochranné známky je však ve svých právech omezen a to zejména ve vztahu k jiným právům na označení. Toto omezení účinků ochranné známky vyplývá z ust. § 10 ZOZ.

(1) Vlastník ochranné známky není oprávněn zakázat třetím osobám užívat v obchodním styku

a) jejich jméno a příjmení, obchodní firmu nebo název anebo adresu,

b) údaje týkající se druhu, jakosti, množství, účelu, hodnoty, zeměpisného původu, doby výroby výrobku nebo poskytnutí služby nebo jiných jejich vlastností,

---

63 Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 148

64 Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M., : Práva k nehmotným statkům, Codex Praha 1994, str. 198-199

c) označení nezbytné k určení účelu výrobku nebo služby, zejména u příslušenství nebo náhradních dílů, **pokud užívání je v souladu s obchodními zvyklostmi, dobrými mravy a pravidly hospodářské soutěže.**

V rozhodovací praxi bude tedy zapotřebí přihlížet k tomu, zda registrace doménového jména je či není v rozporu s obchodními zvyklostmi, dobrými mravy, tedy k zjištění záměrů a počínání držitele doménového jména. Vlastník ochranné známky se bude velice těžko domáhat svých práv vůči držiteli doménového jména, jestliže je doménové jméno tvořeno jménem, příjmením, názvem nebo obchodním jménem držitele. **Stejně tak těžko zakáže vlastník ochranné známky v užívání svého chráněného označení v názvu domény v případě, že držitelem oné domény bude jeho výhradní distributor a ten bude předmětnou doménu užívat za účelem distribuce stejnojmenných výrobků.**⁶⁵ Není-li však registrace vedena touto snahou, nýbrž spekulativním cílem - zabránit vlastníkovvi ochranné známky její registraci jako doménového jména, popř. úplatný převod doménového jména vlastníku ochranné známky, bude takovou registraci nutno považovat za přičící se obchodním zvyklostem a dobrým mravům.⁶⁶

5.1.2.4 Zásada priority známkoprávní ochrany

Pro posuzování kolize doménového jména s ochrannou známkou je podstatné rovněž časové hledisko – tj. **to, kdo má lepší právo k doménovému jménu z hlediska času.** Dnem podáním přihlášky k zápisu ochranné známky vzniká přihlašovatelvi právo přednosti (právo priority) vůči každému, kdo by si chtěl přihlásit později shodnou nebo obdobnou ochrannou známku pro stejné výrobky či služby. Z toho plyne i to, že pokud si někdo např. zaregistruje doménové jméno shodné s ochrannou známkou až poté, co již **vzniklo právo přednosti dané ochranné známky,** bude muset (držitel tohoto doménového jména) prokazovat určitý legitimní zájem na registraci doménového jména, v případě že vlastník ochranné známky bude na toto doménové jméno uplatňovat své nároky. Avšak i v případě, že by prokázal takovýto legitimní zájem (např. tím, že se doménové jméno shoduje s jeho názvem podniku, firmou apod.), bude se muset zdržet používání doménového jména v souvislosti s výrobky a službami, pro které byla dotčena

⁶⁵ Viz příslušná judikatura českých i evropských soudů – např. případ C-63/97, BMW AG a BMW Nederland BV vs. Donald Karel Deenik dostupný z <http://www.curia.europa.eu/en/content/juris/index.htm>

⁶⁶ Srov Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 152 a např. rozhodnutí OLG (Vrchního zemského soudu) Hamm: „krupp.de“, CR 4/1998

ochranná známka zapsána, resp. bude se muset při řešení sporů přihlídnout i k některým dalším aspektům, uvedeným výše.

5.1.2.5. Ochrana držitele doménového jména

Časová priorita doménového jména

Na druhou stranu, **může registrace doménového jména i předcházet vzniku práva přednosti k ochranné známce**. Registrací doménového jména rozumíme okamžik, kdy dojde k „zápisu“ doménového jména v centrálním registru. Tímto dnem je doménové jméno zaregistrováno.⁶⁷ A pokud tedy právo k doménovému jménu vzniklo registrací dříve, než došlo k podání přihlášky ochranné známky shodného nebo podobného znění, pro shodné či podobné výrobky či služby pro jaké je užíváno doménové jméno – může naopak držitel doménového jména, jakožto „uživatel jiného označení užívaného v obchodním styku“ (viz § 7 odst. 1 písm. g), ZOZ), podat do tří měsíců od data zveřejnění přihlášky ochranné známky námítky (§ 25 ZOZ) proti zápisu takovéto ochranné známky. Vzniklo-li označení přede dnem podání přihlášky a nemá místní dosah. Užívání doménového jména, čili „nezapsaného nebo jiného označení“ je třeba doložit v takovém rozsahu, aby Úřad průmyslového vlastnictví v řízení o námitkách mohl konstatovat, že přihlášené označení zasahuje do starších práv namítajícího. Pokud shledá Úřad, že se tak stalo - přihlášku ochranné známky zamítne. V opačném případě zamítne námítky.

Tato možnost ale není ze strany držitele doménového jména tou jedinou, jak se bránit proti nárokům případného vlastníka ochranné známky. Držitel doménového jména může být chráněn proti vlastníku ochranné známky i ustanoveními o nekalé soutěži (viz dále) a mimo to může podat Úřadu průmyslového vlastnictví návrh na zahájení řízení o zrušení, případně neplatnost ochranné známky, za předpokladů stanovených v § 31 an. ZOZ. V rovině doménových jmen by mohla být namítána absence dobré víry – tj. pokud je zjevné, že přihláška ochranné známky nebyla podána v dobré víře. Absence dobré víry je i základním kritériem při rozhodování sporů ohledně doménových jmen a ochranných známek podle UDRP, jak bude vyloženo dále.

Dalším aspektem ve prospěch držitele doménového jména je ust. § 10 odst. 2 ZOZ. To ukládá vlastníku ochranné známky v obchodním styku povinnost strpět užívání podobného nebo shodného označení, pokud práva k takovému označení vznikla již před podáním přihlášky ochranné známky a užívání tohoto označení je v souladu s právem České

---

67 Srov. bod 1.2.4. Pravidel registrace doménových jmen v ccTLD .cz

republiky. To v případě doménových jmen znamená, že předchází-li registrace doménového jména přihlášce ochranné známky a námitkám držitele doménového proti zápisu ochranné známky nebylo vyhověno, je držitel oprávněn doménové jméno i nadále řádně užívat. Na rozdíl od předchozí právní úpravy⁶⁸, která stanovila, že vlastník ochranné známky je povinen strpět pouze užívání těch shodných nebo podobných označení, která získala na území České republiky v uplynulých dvou letech před podáním přihlášky rozlišovací způsobilost pro shodné nebo podobné výrobky či služby svého držitele, není v té současné splnění této podmínky požadováno. Odpadnutím této podmínky se mimo jiné i držitel doménového jména zbavil dvouleté nejistoty, že se bude muset vzdát užívání dotčeného doménového jména a také rizika již zmíněného „reverse domain name hijackingu“.

5.1.2.6. Práva vlastníka ochranné známky v případě neoprávněného zásahu do jeho práv

Práva vlastníka ochranné známky jsou (jak již bylo řečeno výše) upravena v ZOZ, v kterém⁶⁹ až donedávna byly upraveny i konkrétní způsoby soukromoprávní ochrany vlastníka ochranné známky v případě neoprávněného zásahu do jeho práv, vyplývajících ze ZOZ. Nově však tyto nároky upravuje **zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví** (dále též „ZVPDV“), kterým byla zrušena dotyčná ustanovení ZOZ, v § 4 pod názvem „opatření k nápravě“. Touto novou úpravou nicméně nedošlo k žádné revoluční změně ohledně nároků vlastníka ochranné známky. § 4 ZVPDV stanoví (podobně jako zrušená ustanovení § 8 ZOZ), že došlo-li k neoprávněnému zásahu do práv, může se oprávněná osoba domáhat u soudu toho, aby se porušovatel zdržel jednání, jímž dochází k porušení nebo ohrožení práva, a následky ohrožení nebo porušení byly odstraněny a dále stanoví demonstrativní výčet těchto způsobů nápravy. V rovině doménových jmen tak půjde zejména o nárok, aby se držitel doménového jména zdržel jeho dalšího užívání. Ve sporech ohledně domény .cz figuruje obvykle jako druhý žalovaný sdružení CZ.NIC. Vlastník ochranné známky se totiž nezdá po CZ.NIC domáhat převedení registrovaného doménového jména z původního držitele na svou osobu.

Největší změnu oproti stávající právní úpravě tak představuje zavedení práva uveřejnit rozsudek na náklady porušovatele (§ 4 odst. 5 ZVPDV) a kritéria (§ 5 odst. 2 až 4) pro stanovení výše případných finančních nároků oprávněné osoby, která dosavadní zákon o

---

68 Viz § 16 odst. 3 dřívějšího Zákona o ochranných známkách, zákona č. 137/1995 Sb.

69 V § 8 odst. 4 až 7 a § 18 odst. 4

ochranných známkách neobsahoval a pouze v § 8 odst. 4 možnost uplatnění takových práv obecně připouštěl. Oprávněná osoba má co se týče finančních nároků obecně právo (viz § 5 ZVPDV) na náhradu škody, vydání bezdůvodného obohacení, které získal porušovatel v důsledku ohrožení nebo porušení práva, a přiměřené zadostiučinění, byla-li zásahem do práv způsobena nemajetková újma. Přiměřené zadostiučinění může spočívat i v peněžitém plnění.

5.2. Doménové jméno a obchodní firma

5.2.1. Obchodní firma - obecně

Mezi chráněná označení v českém právním prostředí řadíme i tzv. obchodní firmu (dále též „firma“). Ta se řadí, stejně jako ochranná známka, k nehmotným statkům a právo k ní patří mezi tzv. práva průmyslového vlastnictví. Právní úpravu obchodní firmy však nalezneme v obecných ustanoveních zákona č. 513/1991 Sb. obchodního zákoníku (dále též „ObchZ“). Obchodní firmou lze rozumět v intencích § 8 odst. 1 ObchZ **název, pod kterým je podnikatel zapsán v obchodním rejstříku**. Na rozdíl od dříve užívaného pojmu obchodní jméno, kterým se rozuměl název pod nímž podnikatel činil právní úkony při své podnikatelské činnosti⁷⁰ a který se tak vztahoval na všechny podnikatele, je obchodní firma užším pojmem. Podnikatel nezapsaný v obchodním rejstříku je povinen činit právní úkony pod svým jménem a příjmením, je-li fyzickou osobou, nebo pod svým názvem, pokud je právnickou osobou.

Obchodní firma slouží – podobně jako ochranná známka – zejména jako odlišující skutečnost v hospodářské soutěži. K rozlišení jednoho podnikatele od druhého a tím k usnadnění orientace spotřebitelů na trhu. Tuto základní funkci obchodní firmy nazýváme funkcí rozlišovací, či identifikační. S ní je spjata funkce ochranná, neboli záповědní, která je vlastní všem průmyslovým právům.⁷¹ Odrazem těchto dvou funkcí je zásada nezaměnitelnosti (výlučnosti firmy) a zákaz klamavosti obchodní firmy, zakotvený v § 10 ObchZ. *Firma nesmí být zaměnitelná s firmou jiného podnikatele a nesmí působit klamavě.*

---

70 Obchodní právo, MERITUM, str. 20; ASPI 2005

71 Lochmanová L., Práva na označení. Praha: Orac, 1997, str. 11

5.2.2. Kolize doménového jména a obchodní firmy

Právo k obchodní firmě je právem absolutním, tzn. že působí „erga omnes“ a proto i ochrana obchodní firmy, poskytovaná ust. § 12 ObchZ působí proti každému neoprávněnému užívání : ***kdo byl dotčen na svých právech neoprávněným užíváním firmy, může se proti neoprávněnému uživateli domáhat, aby se takového jednání zdržel a odstranil závadný stav.*** Z toho plyne, že není rozhodující, zda potenciální rušitelé práv k obchodní firmě jsou podnikatelé, ani zda se tato činnost děje v hospodářské soutěži.

Nicméně ObchZ už dále nevymezuje jednání, považována za porušování práv k obchodní firmě. Musíme zde logicky vycházet z oněch práv, která mohou být neoprávněným užíváním firmy dotčena. Právem k obchodní firmě můžeme rozumět zejména právo ji užívat tak, aby mohla plnit své základní funkce, právo s firmou nakládat a právo vyloučit ostatní z užívání shodného nebo podobného označení.⁷² Pro posouzení kolize s obchodní firmou musíme tedy rovněž vycházet z již zmíněných funkcí obchodní firmy. Neoprávněným užíváním obchodní firmy tak zcela určitě bude užívání shodného označení, popř. užívání označení podobného, jež je schopné působit klamavě. Za neoprávněnou registraci tak lze považovat i spekulativní registraci doménového jména s cílem jeho blokace, resp. úplatného převodu na podnikatele se shodnou obchodní firmou, neboť touto registrací dochází k porušení propagační a soutěžní funkce firmy (viz také domán grabbing, zmíněný výše).

O neoprávněné užívání obchodní firmy půjde i v případě registrace doménového jména shodného s firmou, ve kterém bude držiteli prokázána absence dobré víry nebo ve kterých držitel dosáhne prospěchu, kterého by jinak nedosáhl, popř. bude registrováno s cílem zmást spotřebitele – ochrana obchodní firmy se tak může prolínat i s ochranou před nekalosoutěžním jednáním. Není ovšem nutné, aby neoprávněné užívání obchodní firmy bylo nekalosoutěžním jednáním, ke kterému musí docházet v hospodářské soutěži. Není nutné zkoumat ani zaměnitelnost.⁷³

Naopak podnikatel s obchodní firmou se asi jen těžko prosadí proti držiteli doménového jména, kterému svědčí silnější práva, např. všeobecná osobnostní práva nebo ochranná známka shodného znění. Stejně tak, dojde-li k registraci doménového

---

72 Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M., : Práva k nehmotným statkům, Codex Praha 1994, str. 192

73 Frimmel M., Právní aspekty doménových jmen, Právní rádce č. 8/2000

jména před zápisem obchodní firmy do obchodního rejstříku a registrace proběhne v dobré víře.

Zbývá dodat, že bude-li firma zaregistrována jako doménové jméno – bude obvykle užit pouze tzv. firemní kmen bez dodatků. Otázkou je, zda se ochrana stanovená v § 12 ObchZ vztahuje pouze na kmen. Dle gramatického výkladu se toto ustanovení použije pouze na firmu jako celek a firemní kmen by byl chráněn spíše § 19b občanského zákoníku. Německé soudy toto řešily následovně: *nejen úplná firma, ale i části firmy, které slouží jako charakteristické heslo nebo zkratka, jsou chráněny podle § 12 a § 37 BGB. Pokud třetí osoba tuto zkratku nárokuje jako doménu pro sebe, tak zasahuje do těchto práv.*⁷⁴

Osoba dotčená na svých právech neoprávněným užíváním firmy má **dle § 12 ObchZ právo**, kromě zdržení se závadného jednání a odstranění závadného stavu, **požadovat** vydání bezdůvodného obohacení a požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích. Lze se domáhat i případně náhrady škody (podle § 373 ObchZ an., nikoliv podle obecných ustanovení občanského zákoníku), byla-li neoprávněným užíváním firmy způsobena. Soud může účastníku, jehož návrhu bylo vyhověno, přiznat v rozsudku právo uveřejnit rozsudek na náklady účastníka, který ve sporu neuspěl, a podle okolností určit i rozsah, formu a způsob uveřejnění.

5.3. Doménové jméno a název právnické osoby

5.3.1. Ochrana názvu právnické osoby

Obecnou úpravu ochrany názvu právnické osoby obsahuje § 19 občanského zákoníku. **Této obecné ochrany se mohou dovolávat ty právnické osoby, které nejsou chráněné jinak (např. firmou) - občanská sdružení, nadace, politické strany a politická hnutí, církve a náboženské společnosti a také jednotky územní samosprávy (obce a kraje).**

Každá právnická osoba má podle § 19b odst. 1 OZ svůj název, který musí být určen při jejím zřízení. Při neoprávněném použití názvu právnické osoby (odst. 2) je možné se domáhat u soudu, aby se neoprávněný uživatel zdržel jeho užívání a odstranil závadný stavů. Je možné se rovněž domáhat přiměřeného zadostiučinění, které může být

---

74 Frimmel M., Právní aspekty doménových jmen, Právní rádce č. 8/2000

požadováno i v penězích. To platí přiměřeně i pro neoprávněný zásah do dobré pověsti právnické osoby.

Za neoprávněné použití názvu jakékoliv osoby lze pak považovat každé neautorizované použití, zejména půjde o takové použití, které by mohlo vyvolávat dojem, že k němu dotčený subjekt udělil svůj souhlas.⁷⁵ Právo na ochranu názvu právnické osoby je právem absolutním, působí tedy „erga omnes“.

5.3.2. Kolize doménového jména a názvu právnické osoby

Z pohledu doménových jmen a jejich registrace, je nutno vzhledem k široké ochraně názvu právnických osob (včetně jejich dobré pověsti, která je presumována již při jejich vzniku) v § 19b OZ počítat s tím, že **registrace shodného či podobného doménového jména s takovým názvem** (příp. obsahující jeho podstatnou část) **může zasáhnout do práv právnické osoby k jejímu názvu.**

V případě registrace a užívání shodného doménového jména s názvem právnické osoby lze toto považovat (za jistých okolností, viz níže) za neoprávněné použití názvu právnické osoby. Především půjde-li o spekulativní registraci doménového jména, ke kterému registrant nemá žádná práva (zejména práva na označení). Pokud však takovou registraci registrant podpoří existencí těchto práv, nelze ji apriori považovat za registraci neoprávněnou. Důležitým z tohoto hlediska bude totiž v souladu s § 19b odst. 3 OZ posouzení, zda bylo zasaženo do dobré pověsti právnické osoby.

V případě registrace a užívání podobného, resp. zaměnitelného doménového jména s názvem právnické osoby bude pozice právnické osoby oslabena v tom směru, že prokáže-li registrant určitá práva k danému označení registrovanému jako doménové jméno, má právnická osoba možnost domoci se svých práv pouze, bylo-li zasaženo do její dobré pověsti. Východiskem-by snad mohlo být ustanovení § 3 odst. 1 občanského zákoníku.⁷⁶ Naopak o neoprávněný zásah by zcela jistě šlo, pokud by registrace byla učiněna za účelem získání neoprávněné výhody nebo dosažení zisku (v hospodářské soutěži), kterého by jinak dosaženo nebylo. Držitel tímto zcela dobrovolně vstoupí do hospodářské soutěže, a proto bude toto jednání pokrýt ochranou proti nekalé soutěži, obsažené v obchodním zákoníku (viz níže).

---

75 Hajn, P. Ochrana právnické osoby podle § 19b občanského zákoníku. Právo a podnikání, 1994

76 Výkon práv a povinností vyplývajících z občanskoprávních vztahů nesmí bez právního důvodu zasahovat do práv a oprávněných zájmů jiných a nesmí být v rozporu s dobrými mravy.

5.3.3. Doménové jméno a název obce

Dle § 2 zákona o obcích je obec veřejnoprávní korporací a tedy právnickou osobu, což znamená, že obecná ochrana názvu právnické osoby se se užije i na název obce. A proto i pro název obce vyplývá de facto totéž co pro obecnou ochranu názvu právnických osob, uvedenou výše.

Za neoprávněné použití názvu obce půjde, lze-li vzhledem ke všem okolnostem (především k absenci dobré víry) usuzovat, že se jedná o jednu z forem cybersquattingu – není podstatné, zda si osoba zaregistrovala doménové jméno s cílem získat neoprávněný prospěch zejména formou převodu za úplatu na obec nebo s cílem jej neužívat a bránit tak obci v jeho užívání (viz domain grabbing). Je otázkou, zda lze žalobou dosáhnout toliko zdržení se užívání a odstranění závadného stavu nebo dokonce i uložení povinnosti převést příslušné doménové jméno na obec. Převodu doménového jména na obec bylo dosaženo jak v zahraničí (město Heidelberg⁷⁷), tak i u nás (město Ostrava⁷⁸).

Komplikovanější situací na posouzení bude, pokud je pod určitou doménou provozováno úspěšné podnikání, které souvisí s územím obce⁷⁹. Otázka, kterou je nutno řešit, spočívá v posouzení toho, kdo má na doménu silnější právo. Zde skutečně záleží na konkrétním případě a zvážení všech okolností soudem. Vodítkem při rozhodování mohou být například kritéria známosti konkrétního podnikatele v určitém okruhu veřejnosti pod touto doménou, jeho obor podnikání, zda je či není jeho činnost v rozporu se zájmy obce, není-li užívání domény klamavé, nečinnost obce ve věci nebo také to, zda je doména podnikatelem užívána k získání neoprávněné výhody před ostatními soutěžiteli v důsledku užívání názvu obce. To se může typicky týkat těch obcí, které se dostaly do povědomí širší veřejnosti právě na základě toho, že z nich pocházejí například určité výrobky či služby. Kritériem může být také to, zda se název obce vyznačuje vyšším stupněm známosti.⁸⁰ Cílem by mělo být zjištění, zda již vzniklo podnikateli určité právo na doménu, které může úspěšně vůči obci obhájit.⁸¹

77 Rozsudek LG (Zemského soudu) Mannheim CR 1996,353 ve věci doménového jména „heidelberg.de“

78 Rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 3. června 2005, č.j. 5 Cm 85/2001-64

79 Viz např. Zábavní server provozovaný pod doménami 3nec.cz / trinec.cz

80 Rozsudek OLG (Vrchního zemského soudu) Koblenz 15 O 09/99 ve věci doménového jména „vallendar.de“.

81 Kupka, P., Doménové jméno versus název obce, http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2003/0012/konz_2.html

V praxi se může objevit i situace, kdy je název obce registrován jako doména a není užíván pro obchodní účely. V takovém případě by mělo dojít k převodu domény na obec, neboť takové držení domény není důvodné a je pravděpodobně i klamavé.

V případě sporu dvou obcí se stejným, či zaměnitelným názvem by základním východiskem byla zásada „first come, first served“, avšak vykazovala-li by jedna z obcí vyšší stupeň známosti, bylo by záhodno, aby doménové jméno bylo převedeno právě na tuto obec. Samozřejmě, že kritériem by byla i národní doména – např. v zcela hypotetickém sporu města Prahy a slovenské obce Praha o doménové jméno praha.sk, by i přes vyšší stupeň známosti české Prahy měla silnější právo slovenská obec. Nicméně vzhledem k již zmíněné úpravě slovenských „Pravidiel poskytovania menného priestoru v internetovej doméne .SK⁸²“ by tato situace jen těžko nastala.

5.4. Doménové jméno a jméno fyzické osoby

5.4.1. Ochrana jména fyzické osoby

Jméno fyzické osoby je chráněno v rámci tzv. „všeobecných osobnostních práv“. Každá fyzická osoba má své přirozené právo na ochranu osobnosti. Ochrana osobnosti a tedy i jména v právním řádu ČR poskytována Listinou základních práv a svobod, jejíž článek 10 odst. 1 stanoví: „Každý má právo, aby byla zachována jeho lidská důstojnost, osobní čest, dobrá pověst a chráněno jeho jméno“. Mimo to, jsou osobnostní práva (a tedy i jméno FO) chráněna i mezinárodními úmluvami na zákl. čl. 10 Ústavy. Konkrétní ochrana těchto práv je pak zakotvena v občanském zákoníku, v § 11 an.. Občanské právo takto chrání zejména život a zdraví, občanskou čest, lidskou důstojnost, soukromí, jméno a projevy osobní povahy.

Ochranu jména je v první řadě nutno vnímat jako ochranu příjmení. Chráněno je však i křestní jméno a to jak ve spojení s příjmením, tak samostatně, pokud je nutným nebo dostatečně individualizačním znakem určité osoby-což je případ známých osobností. Z

---

82 Viz její bod 3.4 : *Užívateľom môže byť právnická osoba oprávnená podnikat' na území Slovenskej republiky alebo iná slovenská právnická osoba. Užívateľom môže byť aj nižšie špecifikovaná fyzická osoba spôsobilá na právne úkony.*

tohoto pohledu je chráněn i pseudonym, pod kterým tyto osoby obvykle na veřejnosti vystupují⁸³.

5.4.2. Kolize doménového jména a jména fyzické osoby

Nelze pochybovat o tom, že registrací a užíváním doménového jména lze zasáhnout do všeobecných osobnostních práv a že může dojít ke kolizi především s právem na ochranu jména fyzické osoby. Ochrana jména fyzické osoby je nicméně omezena a to právy jiných osob. Navíc je třeba zdůraznit již dříve zmíněný fakt, že neexistují absolutní práva k doménovému jménu a proto se ani žádná fyzická osoba nemůže apriori a za všech okolností domáhat toho, aby jí bylo odpovídající doménové jméno „uvolněno“. Je třeba vždy zohlednit důvody, proč toto doménové jméno držitel užívá.

Vcelku snadné řešení z pohledu ochrany jména fyzické osoby skýtá situace, kdy registrace a užívání doménového jména komolí nebo haní jméno dotyčné fyzické osoby, popř. registrant nemá k takovému doménovému jménu žádná práva, tzn. že nejednal v dobré víře. Nejznámějším případem u nás, bylo doménového jména „dagmarhavlova.cz“, pod kterým byla na webových stránkách vystavena pornografie. Takto závažný zásah do osobnostních práv vyvolal nejen podání žaloby na zrušení registrace doménového jména, ale i podání trestního oznámení a následné odsouzení registranta pro spáchání trestného činu poškozování cizích práv.⁸⁴

Rozdílné posouzení bude vyplývat ze situace, kdy obě strany budou mít určitá práva k danému jménu. Je-li předmětem sporu jméno obou stran, fyzických osob, pak obě strany mají stejnou právní ochranu a řešení vychází ze zásady „first come, first served“. Komplikace nastanou, půjde-li o doménové jméno shodující se s jménem slavné osobnosti. Nelze apriori říct, že jméno slavnější osoby požívá silnější právní ochrany. To by se neslučovalo s „rovností osob v právech“⁸⁵ a takovýto závěr by mohl být považován přinejmenším za diskriminační. Je důležité zdůraznit, že předmětem ochrany není jméno samo o sobě, nýbrž pouze osobnost, která je jím identifikována. **A proto bude zapotřebí tyto případy kolize jména fyzické osoby a doménového jména zvážit s ohledem na absenci dobré víry registranta a na všechny aspekty práv na ochranu osobnosti.** Nikoliv z

---

83 Švestka a kol., *Občanské právo hmotné*, svazek I., str. 194

84 Srov. § 209 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon

85 Srov. čl. 1 LZPAS: *Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.*

práva na ochranu jména jako jednoho dílčího aspektu jednotného všeobecného osobnostního práva.⁸⁶ Do tohoto práva slavných osobností by zasáhl např. ten, kdo by si zaregistroval doménové jméno shodující se se jménem známé osobnosti zábavního průmyslu, tím by jí bránil v registraci a užívání jejího vlastního jména jako doménového jména a případně ze své registrace ještě sám těžil nebo poškozoval právo slavné osobnosti na ochranu její dobré pověsti nebo soukromí.⁸⁷

V případě slavných osobností se zde ovšem promítá ještě jeden aspekt – a to obchodní, resp. soutěžní. Hlavní devizou těchto osob je jejich popularita, která jim umožňuje „profitovat právě ze svého jména“. Jméno této osoby, můžeme z tohoto ohledu považovat za její „soutěžní artikl“. Registrací takového doménového jména registrant nejen do jisté míry omezí možnost propagace této osoby, ale navíc mnohdy dochází k neoprávněnému profitu, těžícího z pověsti slavné osoby. Dá se tedy usoudit, že některé slavné osoby požívají jak ochrany práv na ochranu osobnosti, tak i práva proti nekalé soutěži – té (ochrany práva proti nekalé soutěži) se však nemůže dovolávat ten, kdo neprokáže, že jeho jméno je jeho hlavním „soutěžním artiklem“.

Poškozený má vůči rušiteli zdržovací a odstraňovací nárok a nárok na přiměřené zadostiučinění, případně i na náhradu nemajetkové újmy v penězích. Zvláštností ve vztahu k předchozím institutům je tzv. postmortální ochrana (§ 15 OZ), znamenající přiznání práva na ochranu osobnosti i po smrti fyzické osoby manželu a dětem a není-li jich, tak rodičům.

Vedle těchto nároků přísluší poškozené osobě nebo osobám výše uvedeným, nárok na náhradu škody, byla-li způsobena zásahem do práva na ochranu osobnosti (§ 16 OZ).

HLAVA VI : PRÁVNÍ PROSTŘEDKY PRÁVA NA OCHRANU PROTI NEKALÉ SOUTĚŽI – APLIKOVATELNÉ NA CYBERSQUATTING

6.1. Obecně (generální klauzule)

Právní úprava ochrany proti nekalé soutěži je, jak již bylo výše několikrát naznačeno, aplikovatelná jednak na kolizi doménového jména s jednotlivými instituty práv na

---

86 Srov. Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 171

87 Viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 171

označení, tak zejména na ochranu těch označení, jež nejsou chráněna výše zmíněnými instituty práv na označení. Jedná se o označení, která se nejčastěji vztahují k určitým výrobkům, službám, podnikateli nebo jeho podniku a veřejnost je s tímto podnikatelem nebo s jeho výrobky, službami nebo podnikem spojuje. Zatímco aplikace výše popsaných institutů práv na označení je zpravidla vázána na řadu omezujících podmínek (např. známkoprávní ochrany se lze dovolávat je ve vztahu k označením zapsaným jako ochranná známka), v právu proti nekalé soutěži většina těchto omezujících podmínek odpadá a proto je „ochrana nekalé soutěže“ vhodným (nejen doplňkovým) nástrojem, postihujícím spekulativní registrace doménových jmen zasahujících do práv na označení. Neboť jak si ukážeme : spekulativní registrace (cybersquatting) je v první řadě nekalosoutěžním jednáním a proto je na místě si tuto úpravu trochu přiblížit.

Každý stát disponuje svou vlastní úpravou hospodářské soutěže (resp. práva proti nekalé soutěži) v té míře v jaké mohou mít jednání v hospodářské soutěži na jeho území soutěžní účinky. Pro „nekalou soutěž“ je tedy (podobně jako v případě práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví) typická zásada teritoriality, přičemž základním hraničním určovatelem pro určení rozhodného práva je dotčený trh (trh, kde má příslušné jednání soutěžní účinky).⁸⁸

V našem právním řádu je nekalá soutěž upravena v ustanoveních § 44 an. ObchZ. Hned první ustanovení (§ 44 odst. 1 ObchZ) stanoví, co se rozumí pod pojmem nekalá soutěž. *Nekalou soutěží je jednání v hospodářské soutěži, které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům. Nekalá soutěž se zakazuje. (tzv. generální klauzule nekalé soutěže).* V ustanoveních následujících jsou pak demonstrativně uvedeny zvláštní skutkové podstaty. Výčet zvláštních skutkových podstat nekalé soutěže je demonstrativní, proto mohou existovat i skutkové podstaty výslovně v zákoně neuvedené (nepojmenované). Pro jejich kvalifikaci jako nekalosoutěžní postačí pouze naplnění všech znaků generální klauzule. Vztah generální klauzule nekalé soutěže a zvláštní skutkové podstaty je chápán jako kumulativní, takže nejprve musí být naplněny všechny znaky generální klauzule, aby bylo dané jednání možno kvalifikovat jako nekalou soutěž.⁸⁹

Podstatné pro kvalifikaci určitého jednání (tedy i spekulativní registrace doménového jména) jako nekalosoutěžního je naplnění prvků „generální klauzule“ :

---

⁸⁸ Blíže k „rozhodnému právu k otázkám nekalé soutěže“ viz Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 137 an.

⁸⁹ Viz Obchodní právo, MERITUM, ASPI 2005; str. 120

1. jednání v hospodářské soutěži,
2. které je v rozporu s dobrými mravy soutěže a
3. je způsobilé přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům.

Jsou-li určitým jednáním kumulativně naplněny tyto tři obecné podmínky, lze takové jednání považovat za obchodním zákoníkem zakázanou nekalou soutěž. **Cílem následujících řádků tedy bude posouzení, zda spekulativní registrace doménových jmen skutečně naplňuje tyto podmínky.**

Jednání v hospodářské soutěži – převážná většina současné literatury zastává názor, že o jednání v hospodářské soutěži může jít i tehdy, „není-li mezi rušitelem a postiženým vůbec žádný soutěžní vztah“, pokud jde o jednání, „k nimž dochází v hospodářském styku a která jsou v rozporu se zásadou slušnosti či dobrých mravů při obchodování“.⁹⁰ Oporou pro toto širší pojetí jednání v hospodářské soutěži budiž i ust. § 42 ObchZ, které stanoví právo všech soutěžitelů (FO i PO) svobodně rozvíjet soutěžní činnost v zájmu dosažení hospodářského prospěchu, i když nejsou podnikatelé. Výstižně toto popisuje I. Pelikánová: „Za jednání v hospodářské soutěži bude nutno pokládat každé chování soutěžitele, které se týká jeho soutěžní činnosti a spadá do jejího rámce. Tento pojem není vymezen pomocí vztahu ke konkrétní osobě. Je proto rozhodující povaha chování, jeho souvislosti, nikoli otázka, zda jde o jednání v konkrétním vztahu k druhému soutěžiteli.“⁹¹ Shrnuto a aplikováno na registraci doménového jména: **cybersquatter jedná v hospodářské soutěži bez ohledu na to, zda je FO či PO nebo na to, jestli se nachází v soutěžním vztahu k subjektu, jemuž touto spekulativní registrací způsobuje újmu.** Tuto tezi potvrzuje také relativně čerstvé rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci doménového jména *systemy.cz*, ze dne 14. března 2006⁹², jímž odmítl dovolání žalobce :

⁹⁰ Munková J.: Právo proti nekalé soutěži, komentář, C.H. Beck 1996, str. 11

⁹¹ Pelikánová – Koblíha: Komentář k obchodnímu zákoníku, I. Část, Linde Praha 1994, str. 15 1-152

⁹² Dostupný z http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.zip (soudní rozhodnutí 67c)

...Nejvyšší soud se plně ztotožnil s právním závěrem vyjádřeným v odůvodnění rozsudku odvolacího soudu, jak co do podstaty nekalosoutěžního jednání žalovaných, tak, a to zejména, co do závěru, že žalobkyně je k dovoatelce v soutěžním vztahu. Soutěžní vztah je třeba interpretovat s přihlédnutím k pojmu soutěžitel velmi široce, neboť v soutěžním vztahu jsou nejen přímí soutěžitelé, poskytující totožná plnění, ale i všechny ostatní subjekty, kterými mohou být i nepodnikatelé, které však působí v podobných, navazujících nebo navzájem substituovatelných oborech nebo hospodářských činnostech (srov. Obchodní zákoník, Komentář, Štenglová, I., Plíva, S., Tomsa, M. a kol., C. H. Beck, 9. vydání 2004, str. 125-126). Jako přímí soutěžitelé vystupují vůči sobě navzájem i ti, kteří působí v oboru výroby či služeb vzájemně zaměnitelných. Soutěžitelé jsou tudíž všichni, mezi nimiž na základě objektivní povahy jejich výrobků nebo služeb, dojde na trhu k hospodářskému střetu. Za soutěžitele tak lze charakterizovat i ty subjekty, mezi nimiž pro nekalost počínání jednoho z nich vlastně nikdy k přímému konkurenčnímu střetu nedojde (srov. Petr Hajn, Právo nekalé soutěže, 1. vydání, Masarykova univerzita, Brno 1994, str. 18-19). Odvolací soud proto tuto otázku v rozporu s hmotným právem neposuzoval...

Rozpor s dobrými mravy soutěže – za jednání v rozporu s dobrými mravy soutěže bývá považováno především takové chování, které odporuje smyslu a účelu soutěže, resp. je s to společenskou funkci hospodářské soutěže zkreslit, a tím pozitivní účinky soutěže zeslabit nebo vůbec vyloučit, nebo je i změnit v negativní.⁹³ Samotná schopnost využít fakticky uplatňovaného pravidla „first come, first served“ při registraci doménových jmen není žádným pozitivním soutěžním výkonem, který by mohl sloužit efektivnímu rozvíjení hospodářské soutěže, nebo spotřebitelům či ostatním soutěžitelům. O tom, že cybersquatting je považovaná za porušení dobrých mravů soutěže nemůže být pochyb a svědčí o tom i registrační pravidla, zavádějící např. registraci etapách aj. (viz např. kapitola 2.3.3.) Navíc, ani v měřítku dobrých mravů hospodářské soutěže obecně nemůže toto spekulativní jednání obstát: domain grabbing jak byl vyložen výše, zcela jistě znemožňuje jinému subjektu, aby dané doménové jméno využil ke svému „podnikání“, čímž mimo jiné omezuje hospodářskou soutěž. Jinak tomu může ovšem být buď, bude-li mít registrant k takovému doménovému jménu nějaká práva (viz výše).

Způsobilost jednání přivodit újmu jiným soutěžitelům nebo spotřebitelům – z dikce ustanovení „generální klauzule“ vyplývá, že postačí pouze „způsobilost přivodit újmu“. Navíc výrazem „újma“ dal zákonodárce najevo, že může jít o újmu v širším slova smyslu, tedy jakoukoliv újmu materiální (hmotnou škodu) i nemateriální (poškození dobré

93 Munková J.: Právo proti nekalé soutěži, komentář, C. H. Beck 1996, str. 38-39

pověsti, tzv. rozmělnění obchodní firmy a jiných druhů označení aj.) Ke splnění zákonného předpokladu „způsobivosti přivodit újmu“ postačí, když hrozí i vznik újmy nepřilíš rozsáhlé. V rozhodovací praxi, lze nicméně dospět k názoru, že újma (hrozící nebo skutečně existující) v nepatrném, zanedbatelném rozsahu není vlastně újmu.⁹⁴

Spekulativní registrace tak přivodí nejen újmu soutěžiteli, s jehož určitým označením je doménové jméno shodné ale i spotřebiteli, je-li tu hrozba nebezpečí záměny dvou soutěžitelů a spotřebitel bude doménovým jménem ovlivněn ve své volbě po výrobcích či službách, které očekával že budou od soutěžitele se shodným označením.

Z uvedeného rozboru znaků nekalé soutěže tedy nepochybně můžeme učinit závěr, že **spekulativní registrace doménových jmen naplňuje všechny (3) tyto znaky a je tak nekalosoutěžním jednáním z pohledu ObchZ.** Za nekalé soutěžní jednání ve smyslu generální klauzule bude možno považovat nejen takové spekulativní registrace doménových jmen, kdy jako doménové jméno je zapsána soutěžitelova ochranná známka, obchodní jméno nebo název, ale i jakékoliv jiné označení, jež soutěžitel používal v hospodářské soutěži a má určitou hodnotu jako součást soutěžitelova podniku, např. nezapsané značky zvláštní označení podniku, výrobků, podniková loga, symboly (pokud lze vyjádřit slovy) aj.⁹⁵

6.2. Zvláštní skutkové podstaty nekalé soutěže (aplikovatelné na cybersquatting)

Jak již bylo uvedeno výše, vztah zvláštních skutkových podstat nekalé a generální klauzule je chápán jako kumulativní, tzn. že vždy musí být naplněny všechny znaky generální klauzule, aby šlo o nekalosoutěžní jednání. Zvláštní skutková podstata pak tyto znaky konkretizuje, zejména náplň pojmu „dobré mravy soutěže“, popř. stanoví další podmínky.⁹⁶

---

94 Viz Obchodní právo, MERITUM, ASPI 2005; str. 121

95 Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 166

96 Viz Obchodní právo, MERITUM, ASPI 2005; str. 122

Z pohledu jednotlivých skutkových podstat „nekalosoutěžních deliktů“, lze spekulativní registraci doménových jmen zařadit do dvou skupin⁹⁷ :

1. (v této skupině bude registrace nebo užívání doménového jména mít matoucí účinky pro spotřebitele nebo jiné soutěžitele, nebo budou takové účinky hrozit)
  - sk. p. klamavé reklamy (§ 45 ObchZ), klamavého označení zboží a služeb (§ 46ObchZ) a vyvolání nebezpečí záměny (§ 47 ObchZ)
2. (do této skupiny budou patřit ta jednání, která sice nemusejí vyvolávat žádné matoucí účinky, která však poškozují určitého soutěžitele jiným způsobem a jinak než pouhými blokačními účinky registrace, zejména poškozováním soutěžitelovy dobré pověsti)
  - sk. p. parazitování na pověsti (§ 48 ObchZ), příp. i zlehčování (§ 50 ObchZ)

Nejčastěji jsou spekulativní registrací naplněny skutkové podstaty vyvolání nebezpečí záměny a parazitování na pověsti. S přihlédnutím k tématu této práce se ovšem zaměřím i na klamavé označení zboží a služeb.

Vyvolání nebezpečí záměny , tak jak jej definuje ust. § 47 ObchZ, tvoří tři dílčí skutkové podstaty:

- a) užití firmy nebo názvu osoby nebo zvláštního označení podniku užívaného již po právu jiným soutěžitelem,
- b) užití zvláštních označení podniku nebo zvláštních označení či úpravy výrobků, výkonů anebo obchodních materiálů podniku, které v zákaznických kruzích platí pro určitý podnik nebo závod za příznačné,
- c) napodobení cizích výrobků, jejich obalů nebo výkonů, ledaže by šlo o napodobení v prvcích, které jsou již z povahy výrobku funkčně, technicky nebo esteticky předurčeny, a napodobitel učinil veškerá opatření, která od něho lze požadovat, aby nebezpečí záměny vyloučil nebo alespoň podstatně omezil,

Navíc musí být všechna tato dílčí jednání způsobilá vyvolat nebezpečí záměny nebo klamnou představu o spojení s podnikem, firmou, zvláštním označením nebo výrobky

---

⁹⁷ Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 166

anebo výkony jiného soutěžitele, aby je bylo možno klasifikovat jako „nekalosoutěžní delikt“ vyvolání nebezpečí záměny.

O tom, že na oblast cybersquattingu můžeme aplikovat první dvě skutkové podstaty není doufám - vzhledem k předchozímu textu této práce – pochyb. Zároveň nutno dodat, že ne všechny spekulativní registrace ovšem splňují podmínku „způsobivosti vyvolání nebezpečí záměny, nebo klamavé představy o spojení s jiným soutěžitelem“. Je totiž sporné, zda vyvolání nebezpečí záměny spočívá již v rozhodnutí vyhledání webové stránky podle daného doménového jména nebo až samotný obsah dané stránky, jenž by mohl nebezpečí vyvolání záměny vyloučit. Někteří autoři⁹⁸ se kloní k názoru, že např. v případě proslulých označení, je nebezpečí záměny vyvoláno již samotnou registrací shodného doménového jména neoprávněným subjektem, čímž hrozí, že potenciální návštěvníci jeho webové stránky budou při vyhledávání této stránky vedeni mylnou představou o tom, že jde o webovou stránku poškozeného soutěžitele nebo osoby, mající k němu privilegované postavení, bez ohledu na to, zda po vstupu na takto označenou webovou stránku budou vyvedeni z omylu. Ať už tak či onak, naplnilo-li by dané jednání podmínky generální klauzule nekalé soutěže, bylo by přesto postižitelné.

K tomuto zvláštnímu nekalosoutěžnímu deliktu bych už jen dodal, že mezi „zvláštní označení“ můžeme zařadit i doménová jména. Pokusí-li se tedy soutěžitel těžit z pověsti doménového jména tím, že provede registraci zaměnitelného doménového jména, může se napadený subjekt bránit rovněž dle soutěžního práva. Důkazem může být i rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 31. ledna 2002⁹⁹, jímž potvrdil usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. června 2001¹⁰⁰, kterým bylo nařízeno předběžné opatření. Jednalo se o dvě foneticky zaměnitelné domény a Vrchní soud mimo jiné konstatoval : *„Jen nepatrná odlišnost v označení uvedených domén a jejich fonetická shoda za situace, kdy jsou na nich nabízeny i shodné služby a budou tedy vyhledávány shodným okruhem zákazníků, osvědčuje možnost záměn účastníků. Je v míře postačující pro vydání předběžného opatření tak osvědčena možnost posouzení jednání žalovaného, jenž pro sebe registroval uvedenou doménu, jako neoprávněného zásahu do uvedených práv žalobce. Bylo tedy na místě návrhu žalobce vyhovět...“*

---

98 Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 166

99 Dostupné z http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 12 - Potvrzení předběžného opatření - 31. 1. 2002)

100 Dostupné z http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 11 - Předběžné opatření - 19. 6. 2001)

Parazitováním na pověsti se dle zákonného ust. § 47 ObchZ rozumí využívání pověsti podniku, výrobků nebo služeb jiného soutěžitele s cílem získat pro výsledky vlastního nebo cizího podnikání prospěch, jehož by soutěžitel jinak nedosáhl. U tohoto jednání bývá velice těžké najít hranici mezi „nevinnou zábavou“ a „ekonomickým kalkulem“. Jisté ale je, že tohoto jednání se nemůže dopustit subjekt, který svým jednáním nesleduje hospodářské záměry¹⁰¹, protože v tom případě nepůjde o jednání v hospodářské soutěži. Odborné publikace zmiňují i možnou kombinaci parazitování na pověsti se zlehčováním (§ 50 ObchZ).

Na rozdíl od výše zmíněného vyvolání nebezpečí záměny, je ovšem u tohoto „deliktu“ zapotřebí zavinění, tj. cíl parazitujícího soutěžitele získat prospěch. Aby tedy mohla být registrace a užívání doménového prohlášení za „parazitování na pověsti“, musí být držitel prokázána především tzv. „zlá víra“. Není již rozhodující, zda držitel doménového jména neoprávněného prospěchu opravdu dosáhl či nikoliv. Parazitováním na pověsti tak bude zcela jistě registrace doménových jmen, shodných s označeními vytvořenými v zábavním průmyslu, např. názvy filmových děl nebo proslulých filmových postav, doménových jmen obsahujících jako svou součást proslulé ochranné známky či značky, doménových jmen napodobujících nebo karikujících takové značky aj., pokud užívání takového obchodního jména může jeho majiteli přinést prospěch, jehož by jinak nedosáhl.¹⁰² Jako parazitování na pověsti bude moci označit také již zmíněný „typosquatting“, těžící rovněž z pověsti jiného soutěžitele.¹⁰³

Klamavé označení zboží a služeb – tohoto nekalosoutěžního deliktu se v rovině doménových jmen může dopustit ten, kdo si jako doménové jméno za registruje označení, které u uživatele Internetu může vyvolat mylnou domněnku o původu nebo vlastnostech nabízeného zboží či služeb neboť toto označení je považováno za označení zboží nebo služeb nabízených na webové stránce pod tímto doménovým jménem. Z pohledu této skutkové podstaty tedy závisí až na obsahu dané webové stránky, protože doménové jméno zde vystupuje jako „označení“ a vlastní informační obsah jako „výrobky a služby“. K naplnění skutkové podstaty nekalosoutěžního deliktu „klamavé označení zboží a služeb“ tedy nestačí pouhá registrace doménového jména.

101 Štenglová, I. Obchodní zákoník: Komentář. 11. vyd. Praha: C.H.Beck 2006

102 Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000, str. 168-169

103 Případy dřívějších domén „seynam.cz“ (těžícíze „seznam.cz“) nebo „ceskenovin.cz“ (těžící z „ceskenoviny.cz“)

6.3. Právní prostředky ochrany (nejen) proti nekalé soutěži v souvislosti s doménovými jmény

V úvahu připadá několik soukromoprávních institutů. V prvé řadě půjde o institut předběžného opatření, který není speciálně upraven v ustanoveních nekalé soutěže, proto je nutno postupovat podle obecné úpravy občanského soudního řádu (dále též „OSŘ“).

Předběžné opatření může před zahájením řízením na návrh předseda senátu, je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, nebo je-li obava, že by výkon soudního rozhodnutí byl ohrožen (§ 74 OSŘ). Předběžným opatřením může být mimo jiné (podle § 76 odst. 1 písm. f) OSŘ) účastníkovi uloženo, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco snášel. V souvislosti se spory o doménová jména půjde o opatření, jímž se držitelé zakáže doménové jméno, až do vydání meritorního rozhodnutí, užívat. Zejména půjde o zákaz jeho převodu, do doby rozhodnutí ve věci samé. Logicky s výjimkou jeho převodu na žalobce, a to proto, aby bylo možné v průběhu soudního řízení uzavřít mimosoudní dohodu o narovnání (resp. smír) a přes existenci předběžného opatření doménové jméno převést.

O návrhu na vydání předběžného opatření rozhoduje obecný soud, a to i v případě, že si žalobce pro samotný spor zvolí Rozhodčí soud při HK a AK ČR.¹⁰⁴ Z dostupných rozhodnutí soudů ČR týkajících se doménových jmen je směrodatné - pro volbu, zda zvolit na ochranu svých práv právě institut předběžného opatření - , že soudy často berou v úvahu skutečnost, jak dlouho již žalobce trpěl registrací doménového jména držitelem a pokud tato situace trvala několik měsíců, soudy „obvykle“ rozhodnou tak, že není zapotřebí zatímně upravovat poměry účastníků. Samozřejmě nedoloží-li dostatečně navrhovatel naléhavost takového předběžného opatření. V neposlední řadě je pro rozhodnutí se, zda k ochraně svých práv zvolit právě tento prostředek, podstatná „jistota“, kterou občanský soudní řád vyžaduje k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy, která by vznikla předběžným opatřením. V případě doménových jmen pak může jít velmi často o částku až 100.000 Kč (bude-li spor o dané doménové jméno považován za „obchodní věc“).¹⁰⁵

¹⁰⁴ Viz také bod 2.3. Pravidel alternativního řešení sporů, dostupných z http://www.nic.cz/files/nic/doc/Pravidla_ADR_20071001.pdf

¹⁰⁵ § 75b OSŘ

Předběžným opatřením lze ovšem uložit povinnost i někomu jinému než účastníku – avšak pouze tehdy, lze-li to na něm spravedlivě žádat (§ 76 odst. 2 OSŘ). Zde by šlo o nařízení správci doménového jména (v našem případě sdružení CZ.NIC), aby dané jméno zablokoval, tj. zamezil jakýmkoliv převodům práva k doménovému jménu či jiné manipulaci. K tomu se však negativně vyjádřil Městský soud v Praze v usnesení o vydání předběžného opatření ve věci doménového jména „paegas.cz“¹⁰⁶. Městský soud v Praze dospěl v tomto případě k závěru, že *nařízení předběžného opatření vůči žalovanému je dostatečné k postupu podle bodu 6.1. pravidel a je věcí žalobce, aby se CZ.NIC z.s.p.o. o této skutečnosti dozvěděl. Dle názoru soudu nelze uložení povinnosti na této osobě spravedlivě žádat.* Navíc, vzhledem k nové dikci čl. 16.4. (původně 14.5.) není zapotřebí, aby předběžné opatření směřovalo proti CZ.NIC jakožto správci domény.¹⁰⁷

Pokud jde o meritorní soudní rozhodnutí, mohou se osoby, jejichž práva byla nekalou soutěží porušena nebo ohrožena domáhat (na základě ust. § 53 ObchZ) proti rušiteli, aby se tohoto jednání zdržel a odstranil závadný stav. Dále mohou požadovat přiměřené zadostiučinění, které může být poskytnuto i v penězích, náhradu škody a vydání bezdůvodného obohacení. Aktivně legitimován může být za určitých okolností i právnická osoba hájící zájmy soutěžitelů nebo spotřebitelů. Pasivně legitimován v doménových sporech může být nejen držitel inkriminované domény, ale také správce domény (jak bude popsáno níže). Zajímavou je otázka, **zda se lze mimo jiné domáhat žalobou i „převodu doménového jména“ z držitele na žalobce.** Neboť jak již bylo vyloženo výše, **doménové jméno je de facto smluvním vztahem** a soudní příkaz správci domény, aby doménové jméno „převedl“ (provedl změnu registrace) z žalovaného na žalobce je ve své podstatě příkazem k tomu, aby uzavřel smlouvu s žalobcem. Což je z právního hlediska přinejmenším diskutabilní.

K výkladu tohoto problému nechť poslouží následující argumentace rozsudku¹⁰⁸ Městského soudu v Praze ze dne 7. července 2003 ve věci doménového jména

¹⁰⁶ Dostupné z http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 1 - Předběžné opatření - 12. 4. 2001)

¹⁰⁷ Sdružení CZ.NIC zruší delegaci a nebo registraci Doménového jména, Doménové jméno převede na jinou osobu a pozastaví možnost převodu Doménového jména na jinou osobu, pokud tak stanoví vykonatelné soudní nebo správní rozhodnutí nebo výrok rozhodce či rozhodčího soudu, a to i v případě, že sdružení CZ.NIC samo nebylo účastníkem řízení, ve kterém bylo takové rozhodnutí vydáno. Rozhodnutí musí být předloženo sdružení CZ.NIC v originále nebo v úředně ověřené kopii a musí být opatřeno doložkou osvědčující jeho právní moc a vykonatelnost (doložka není vyžadována v případě předběžných opatření).

¹⁰⁸ Dostupný z http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 59a)

„ceskapojistovna.cz“. Ten se sice netýkal ochrany před nekalou soutěží (nýbrž ochrany poskytované z titulu obchodní firmy a ochranné známky), nicméně pro vyložení toho, **proč je podstatné, aby byl správce domény (CZ.NIC z.s.p.o.) účastníkem řízení a zejména z důvodu argumentace umožňující správci domény uložit, aby převedl práva k doménovému jménu na žalobce, je tento rozsudek podstatný :**

„Pro žalovaného č. 2 platí tedy zásada "first come, first served", která však pochopitelně neplatí pro žalovaného č. 1. Ze skutečnosti, že žalovaný č. 1 byl "rychlejší", nežli žalobce, pokud jde o registraci domény "x+y+z.cz" vyplývá pouze to, že mu bylo žalovaným č. 2 při splnění podmínek vyhověno, své odpovědnosti vůči žalobci, která je výslovně deklarována i v Pravidlech registrace doménových jmen, se však nezprostil a zprostit nemohl. Protože však žalovaný č. 2 nemůže o své vůli bez souhlasu držitele domény tuto zrušit (vyjma případů uvedených v Pravidlech), a zrušit registraci doménového jména může pouze na základě vykonatelného soudního rozhodnutí nebo výroku rozhodčího soudu, je nezbytné, aby v řízení vystupoval i žalovaný č. 2, byť tento žádnou zákonnou ani smluvní povinnost neporušil. Pouze uložením povinnosti žalovanému č. 2 provést změnu registrace subjektu držitele k internetové doméně druhého stupně "x+y+z" pod doménou nejvyššího stupně "cz." Tak, aby žalobce byl zapsán jako subjekt držitele k této doméně namísto žalovaného č. 1, lze dosáhnout změny v osobě držitele domény "x+y+z.cz"...“

Nařízení převodu soudním rozhodnutím je dnes již zaužívanou praxí českých soudů pro kterou lze najít argumentaci i v Pravidlech registrace doménových jmen v doméně .cz. **Konstrukce ohledně vytvoření smluvního vztahu mezi žalobcem a CZ.NIC soudním rozhodnutím, resp. výrokem rozhodčího soudu je totiž dle mého názoru odůvodnitelná i bodem 16.4. Pravidel, ve kterém CZ.NIC dává jasně na vědomí svou ochotu takovému rozhodnutí vyhovět.** Připočteme-li k tomu fakt, že žalobce se v žalobě sám domáhá převodu dotčeného doménového jména.

Druhou stranou těchto rozhodnutí je však skutečnost, že přiřkne-li soud doménové jméno jednomu subjektu, omezí tak práva jiných subjektů, které by na tomto doménovém jménu mohly mít taky oprávněný zájem. Neboť nikdo nemůže mít na žádné doménové jméno právní nárok. Tuto polemiku rozvířilo zejména rozhodnutí (odvolacího) Vrchního soudu v Praze ze dne 10. srpna 2004 ve věci téhož doménového jména, tj. „ceskapojistovna.cz“: *„Je třeba proto dovodit, že znění doménového jména je totožné se zněním obchodní firmy žalobce a textem ochranných známek. Výlučné právo užívat obchodní firmu i ochrannou známku všeobecně známou však náleží žalobci, a to zcela nepochybně i v síti Internetu. Rozhodné dále je, že zde není žádný právem uznaný důvod k*

tomu, aby první žalovaný takto užil jako doménové jméno znění obchodní firmy žalobce a text jeho všeobecně známé ochranné známky. Oproti právu žalobce nerušeně užívat předmětné označení Česká pojišťovna i v internetové síti jako doménové jméno tak nestojí relevantní rovnocenné (event. ještě silnější) právo prvního žalovaného, časová priorita v přihlášení u registrátora k uznání práva prvního žalovaného nepostačuje.“ Pokud jde o postup druhého žalovaného v řízení (tj. CZ.NIC z.s.p.o), vyjádřil se Vrchní soud v tomto smyslu : „Za stavu, kdy účastníkem řízení vedle porušovatele práva byl i druhý žalovaný - tedy registrátor, bylo možno však i žádat, aby - podle daných smluvních podmínek - změnu v registraci učinil přímo druhý žalovaný, bez dalších úkonů (návrhu) ze strany prvního žalovaného. Pokud žalobce tento naposled zmíněný postup v žalobě navrhl a současně byla - a to je zcela nezbytný předpoklad - v řízení zjištěna odpovědnost stávajícího držitele doménového jména za vzniklý protiprávní stav, rozhodnutí soudu prvního stupně, jež tomuto návrhu vyhovělo, nelze vytknout pochybení.“

Výše uvedené rozhodnutí vyvolalo v odborných kruzích řadu polemik, a proto si dovoluji na tomto místě citovat názor jednoho z oněch autorů ¹⁰⁹, podrobujících toto rozhodnutí kritice : *Jak již bylo uvedeno výše, registrací, držením a užíváním doménového jména může dojít k porušení práv nejrůznějších subjektů (zásah do obchodní firmy, zásah do práv z ochranné známky, nekalá soutěž atd.). Tento zásah do některého práva však samozřejmě nekonstituuje právní nárok poškozeného na toto doménové jméno. V případě, kdy soud rozhodnutím uloží povinnost k provedení změny registrace subjektu držitele domény (tak jako v případě doménového jména ceskapojistovna.cz či tina.cz), prakticky "vytvoří" právní nárok poškozeného na toto doménové jméno. Pravomocný rozsudek, který ukládá povinnost provést změnu registrace ve prospěch určitého subjektu implicitně (v některých případech i explicitně), obsahuje rozhodnutí o tom, kdo je "oprávněným" a tedy i jediným držitelem určitého doménového jména. V soudním řízení lze samozřejmě přiznat pouze právo, na které má účastník řízení právní nárok. Všechny ostatní subjekty, i v případě silnějšího práva k tomuto doménovému jménu, nemohou dosáhnout zrušení předchozího pravomocného rozsudku ohledně "oprávněného" držení doménového jména (nejsou vůbec účastníky řízení). V případě, že by se tento subjekt s případným silnějším právem domáhal soudní ochrany, vzniká otázka, jakým způsobem by mu mohla být přiznána, neboť původnímu poškozenému (tedy původnímu žalobci) byl nárok na doménové jméno "přířčen" pravomocným rozsudkem.*

---

109 Aujezdský J. : Rozsudek ohledně domény ceskapojistovna.cz. Co je špatně? Dostupný z <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=220507>

Dovolím si jen doplnit, že nelze samozřejmě paušálně stanovit, zda převod doménového jména na žalobce ano či ne. Soud bude muset vždy ad hoc zkoumat předpoklady takového převodu a v odůvodnění tento převod náležitě podložit argumenty. V případě „ceskapojistovna.cz“ navíc soud nerozhodl o tom, že jediným oprávněným subjektem k doménovému jménu může být „Česká pojišťovna“. Rozhodl jen o právu registrovat doménové jméno „pouze“ mezi stranami. Navíc efektivně zabránil nekalosoutěžnímu jednání a dospěl k spravedlivému řešení, ač z pohledu právně teoretického (viz citovaný článek a názor výše) zde mohou vyvstat určité pochybnosti o správnosti a zákonnosti takového rozhodnutí.

Na závěr této problematiky bych se však, s ohledem na právě uvedené, na chvíli ještě **pozastavil u pasivní legitimace správce domény**. Sdružení CZ.NIC sice na svých stránkách upozorňuje, že ve sporech o doménová jména se necítí být pasivně legitimován, aktivně se proti účasti ve sporu brání a v každém případě požaduje, aby i v případě, že soud vyhová žalobě směřující proti sdružení CZ.NIC, přiznal sdružení CZ.NIC náhradu nákladů řízení proti úspěšnému žalobci. Je pravdou, že CZ.NIC veřejně, a to v čl. 16.4 Pravidel, deklarovalo že provede kroky uložené v rozhodnutí (soudu, rozhodce), nicméně z hlediska vynutitelnosti takového dobrovolně přejatého závazku je třeba mít na paměti platnou právní úpravu. Ta v § 159a OSŘ říká, že nestanoví-li zákon jinak, je výrok pravomocného rozsudku závazný jen pro účastníky řízení. § 159a odst. 4 OSŘ dále praví, že v rozsahu, v jakém je výrok pravomocného rozsudku závazný pro účastníky řízení a popřípadě jiné osoby, je závazný též pro všechny orgány. Za ten však CZ.NIC jako zájmové sdružení právnických osob nelze považovat, a proto i přes výše uvedenou kritiku soudu za uložení povinnosti také doménové autoritě, lze tento postup považovat nejen za zákonný, ale z hlediska procesní ekonomie také za správný.

HLAVA VII : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ VE SPORECH

V gTLD

7.1. Procedura řešení sporů podle UDRP

Již bylo naznačeno, v kapitole o registraci doménových jmen pod generickými doménami nejvyššího stupně, **spory o generické domény jsou podřízeny jednotné a obligatorní proceduře řešení sporů podle tzv. UDRP** (Jednotných pravidel pro řešení sporů z doménových jmen), vydaných ICANN. Navíc tato procedura není vyloučena ani pro

některé národní domény nejvyššího řádu, pokud příslušní správci národních domén svěří tuto pravomoc níže uvedeným institucím pověřených právě ICANN. V současné době se jedná o 46 zemí.¹¹⁰

UDRP jsou obsaženy v rozhodčí doložce každé smlouvy o registraci doménového jména pod generickou doménou nejvyššího řádu, jakož i tedy ve smlouvách pro některé národní domény nejvyššího řádu. Rozhodováním sporů byly pověřeny profesionální instituce. V současné době provádějí řešení sporů rozhodci při těchto 3 institucích¹¹¹ :

- Asijské Centrum pro řešení sporů z doménových jmen (ADNRC - Asian Domain Name Dispute Resolution Centre)
- Národní Arbitrážní Fórum (NAF - The National Arbitration Forum)
- a konečně Arbitrážní a mediační centrum WIPO (The WIPO Arbitration and Mediation Center), které je v tomto směru vedoucí institucí řešící většinu sporů (uvádí se okolo 60 % všech sporů)¹¹²

UDRP jsou však použitelná jen pro případy cybersquattingu, kdy se osoba jejíž práva k chráněnému označení (ochranné známce, označení služeb /„service mark“/) byla porušena registrací, domáhá nápravy. Ne na případy mezi registrátorem a registrantem nebo na případy mezi držitelem doménového jména a osobou vykonávající práva k jinému označení, než ochranné známce.

Toto povinné řízení má přesto několik výhod, pro které si jej zvolily také desítky správců národních domén. Jednak jde o unifikovaný mechanismus, který zvláště v případech globální povahy Internetu a doménových jmen přispívá k jednotnosti a jistotě rozhodování – spor je totiž řešen podle těchto pravidel bez ohledu na domicil registrátora, registranta či poškozené osoby. Z toho plyne i rychlost a úspornost takového řešení, neboť je využíváno on-line metody, řízení je písemné. Normou je vyřešení sporu do dvou měsíců. Strany sporu – držitel doménového jména a vlastník ochranné známky – mají i přesto možnost kdykoliv předložit spor příslušnému soudu. Neúspěšný držitel domény tak může /čl. 4 písm. k)/ napadnout rozhodnutí podle procedury UDRP a pozastavit tím

---

110 Např. jde o domény .as, .ch, .fr, .ir, .mx, .nu, .pl, .tv, .ws

111 <http://www.icann.org/dndr/udrp/approved-providers.htm>

112 Dobřichovský T. : Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví. Praha: Linde, 2004 str.181 s odkazem na <http://www.wipo.int/amc/en/domains/statistics/>

implementaci rozhodnutí. V praxi je však tato možnost soudního řízení využívána zřídka.¹¹³ Strany si dále mohou vybrat pro řešení sporu jednočlenný nebo tříčlenný rozhodčí senát. Žalobce (vlastník ochranné známky) musí svůj návrh podložit všemi dostupnými argumenty, resp. důkazy už při podání žaloby. Naproti tomu žalovaný (držitel doménového jména) má 20 denní lhůtu na vyjádření se k návrhu žalobce. Může se mu úspěšně bránit, „prokáže-li“ svůj právní zájem na daném doménovém jménu (viz dále). Registrátoři, ačkoliv nejsou stranou sporu, mají povinnost vykonat rozhodčí nález do 10 pracovních dní od doručení nálezu. Výjimkou (kdy registrátor nemá tuto povinnost) je, pokud se žalovaný, který ve sporu prohrál, obrátí v oné 10 denní lhůtě na soud, aby nález přezkoumal.

Rozhodčí senát rozhodne buď tak, že žalobci vyhová a doménové jméno zruší, příp. převede ,nebo tak že žalobci nevyhová a žalobní návrh zamítne. Náhrady škody nebo případného zadostiučinění v penězích nemůže být podle UDRP dosaženo, což lze považovat za jejich nevýhodu. Druhou a podstatnější nevýhodou je jejich omezený předmět – kolize doménového jména se známkovými právy a označením služeb. Tento nedostatek ovšem nezůstal stranou zájmu ICANN a snahou k jeho vyřešení má být závěrečná zpráva (publikovaná v září 2001 v rámci tzv. **druhého WIPO procesu**), která byla podrobena analýze Stálého výboru WIPO pro známkové právo, průmyslové vzory a zeměpisná označení, který vypracoval doporučení, že názvy a akronymy mezinárodních nevládních organizací, osobní jména, zeměpisná označení, obchodní jména (firma) a mezinárodní nechráněné názvy farmaceutických substancí by měly být taktéž chráněny proti cybersquattingu¹¹⁴. Přestože se do dnešních dní tyto návrhy nepromítly do znění UDRP, příslušná judikatura rozhodčích institucí mnohdy rozšířila ochranu práv k jiným označením, než jen k ochranným známkám. Za nedostatek UDRP řízení může být považována i jedno-stupňovitost rozhodování – tedy neexistence odvolacího orgánu. Vzhledem k možnosti přezkumu nálezu soudní cestou a zejména k největší přednosti UDRP, a to rychlosti řízení, bych v tom naopak neviděl větší problém.

7.2. Podmínky ochrany chráněných označení podle UDRP

Základním předpokladem pro posouzení sporů je aplikace 3 podmínek, obsažených v čl. 4 písm. a) UDRP. Rozhodci zkoumají:

1. zda je dotyčné doménové jméno **stejně nebo zaměnitelné s ochrannou známkou nebo označením služeb** („service mark“) navrhovatele a zároveň

113 Dobřichovský T. : Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví. Praha: Linde, 2004 str.182

114 Viz <http://www.wipo.int/amc/en/processes/process2/rfc/rfc1/summary.html>

2. zda držitel dotyčného doménového jména **nemá žádné právo nebo oprávněný (legitimní) zájem** a
3. zda bylo doménové jméno registrováno a je užíváno ve **zlé víře**.

Žalobce nese důkazní břemeno a musí prokázat splnění všech těchto podmínek současně. Pokud tedy žalobce své důkazní břemeno neunes, může být za jistých okolností žalovaný ve sporu úspěšný, ačkoliv se třeba k žalobě vůbec nevyjádří. Právě posouzení posledních dvou bodů (prokazování legitimního zájmu a zlé víry) je nesporně tou nejsložitější činností rozhodců. A pro strany sporu také mnohdy nejvíce nepředvídatelnou – za což může i čl. 15 procesních pravidel RUDRP. Ten totiž stanoví, že rozhodci nerozhodují pouze na základě podání a důkazů poskytnutých stranami, UDRP, RUDRP, ale **rozhodují rovněž „na základě jakýchkoliv právních pravidel a principů, které v daném případě uznají za vhodné“**.¹¹⁵ Na druhou stranu je tato volnost základním pilířem pro spravedlivé posouzení jakýchkoliv budoucích sporů. Samozřejmě za předpokladu náležité odbornosti a zkušenosti všech rozhodců.

Následující článek 4 písm. b) UDRP **demonstrativně vypočítává okolnosti, jejichž přítomnost je považována za důkaz registrace a užívání doménového jména ve zlé víře**. Může tak pro futuro sloužit jako jakési interpretační pravidlo pro posouzení existence zlé víry („třetí podmínky“ UDRP) registranta v jiných případech. Jde o:

- okolnosti ukazující, že doménové jméno bylo zaregistrováno nebo jinak získáno držitelem primárně za účelem jeho prodeje, pronájmu nebo jiného převodu na vlastníka ochranné známky nebo označení služeb, popř. jeho konkurenta, za cenu vyšší, než veškeré náklady, které držiteli vznikly v souvislosti s pořízením a udržováním doménového jména, nebo

- okolnosti, které naznačují, že doménové jméno bylo registrováno za účelem zabránění vlastníku ochranné známky nebo označení služeb, aby si zaregistroval doménové jméno odpovídající této ochranné známce, nebo

- okolnosti, které naznačují, že doménové jméno bylo zaregistrováno především za účelem narušování obchodních aktivit konkurenta, nebo

- záměrnou registraci doménového jména, které je zaměnitelné s ochrannou známkou žalobce, za účelem přilákání uživatele Internetu na své webové stránky a za účelem dosažení zisku z tohoto jednání.

---

115 ...“any rules and principles of law that it deems applicable.”

Oproti tomu článek 4 písm. c) UDRP podává **demonstrativní výčet okolností, které dokazují oprávněný zájem registranta** na doménovém jménu. Jsou to tedy ty okolnosti, vyvracející nedostatek právního zájmu („druhou podmínku“ UDRP):

- registrant, před tím, než se jakkoliv dozvěděl o žalobě, užíval, nebo se prokazatelně chystal užít v dobré víře (bona fide) doménové jméno k nabízení zboží nebo služeb, nebo

- je pod tímto doménovým jménem obecně znám, přestože k danému jménu nevlastní žádnou ochrannou známku nebo nemá žádná práva k označení služeb, nebo

- doménové jméno využíval k zákonným, nekomerčním nebo poctivým účelům, bez úmyslu získání neoprávněného prospěchu z klamání uživatelů, nebo hanobení dobré pověsti ochranné známky či označení služeb.

Z pohledu práv na označení je důležitá zejména „první podmínka“ UDRP, která výslovně přiznává ochranu (za splnění zbývajících 2 podmínek) pouze ochranným známkám a označením služeb, pokud je dotyčné doménové jméno shodné nebo k nerozeznání podobné („confusingly similar“). S odkazem na judikaturu Arbitrážního a mediačního centra WIPO¹¹⁶ uvedu, že postačí, pokud je doménové jméno např. pouze vizuálně podobné, může-li klamat¹¹⁷ nebo pokud jde o podobnost docílenou tzv. typosquattingem.

Jiná práva na označení, i přes výše zmíněný „Druhý WIPO proces“, UDRP zatím výslovně nechrání. Ve své bohaté rozhodovací praxi rozhodčích center a zejména Arbitrážního a mediačního centra WIPO bylo však toto „omezení“ mnohokrát překročeno v zájmu ochrany i jiných označení. Např. v případě jmen slavných osobností - podmínkou pro úspěch žalobců bylo prokázání toho, že jméno této osobnosti je užíváno jako „soutěžní artikl“ (srov. kapitulu „Kolize doménového jména a jména fyzické osoby“) a že tímto užíváním získalo druhotnou rozlišovací schopnost pro výrobky či služby, týkající se této osoby¹¹⁸. Stejně tak bylo například úspěšné „město“ Barcelona ve sporu¹¹⁹ o doménu „barcelona.com“, i přesto, že nebylo „vlastníkem“ ochranné známky. *To, že se v tomto*

116 Viz <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions.html>

117 Srov. rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2001-0684 ze dne 9. srpna 2001 ve věci doménového jména „s-m-i-r-n-o-f-f.com“

118 Srov. rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2000-0210 ze dne 30. května 2000 ve věci doménového jména „juliaroberts.com“

119 Rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2000-0505 ze dne 7. srpna 2000

případě jednalo o určitý "úlet" však dokládá následná praxe rozhodců včetně nálezů, kde toto bylo výslovně uvedeno¹²⁰.

O tom, že cybersquatting, dotýkající se práv na označení, není nikterak na ústupu svědčí i 34 žalob v roce 2006 podaných k WIPO, které se vztahují k 64 doménovým jménům souvisejících se značkou Tamiflu.¹²¹ Z těchto sporů uvedu ve zkratce alespoň případ Arbitrážního a mediačního centra WIPO č. D2006-0225¹²² ohledně doménového jména „tamiflu-store.com“. Navrhovatelem (žalobcem) v této kauze byla švýcarská farmaceutická společnost Hoffman-La Roche AG, která je v řadě zemí vlastníkem ochranné známky „TAMIFLU“, mimo jiné chráněné i dvěma mezinárodními registracemi. Odpůrce (Roelof Piersma z Holandska) pod dotyčným doménovým jménem provozoval on-line lékárnu, na které byl k zakoupení nejen výrobek TAMIFLU, ale i konkurenční výrobek Antiflu. Oba bez lékařského receptu. Navrhovatel uvedl, že dotčené doménové jméno je shodné s jeho ochrannou známkou, že slovo „store“ nemůže dostatečně odlišit toto doménové od jeho všeobecně známé ochranné známky a že k němu odpůrce nemá žádné právo ani oprávněný zájem. Proto se domnívá, že bylo registrováno a užíváno ve zlé víře. Odpůrce se k tomuto návrhu nevyjádřil. Rozhodce konstatoval, že odpůrce naplnil registrací a užíváním tohoto doménového jména článek 4 písm. b) odst. IV. UDRP (viz okolnosti, jejichž přítomnost je považována za důkaz registrace a užívání doménového jména ve zlé víře, výše) a na základě toho rozhodl o převedení doménového jména na navrhovatele.

O vzrůstající tendenci spekulativních registrací doménových jmen a tím i o zásahu do práv třetích osob k právům na označení svědčí i nedávná studie WIPO, v níž varuje před nárůstem cybersquattingu, v důsledku nových technických postupů (viz již výše zmíněný domain parking a domain kiting). *„Rychlost, s jakou mění doménová jména své majitele a obtížnost, s jakou se dají podchytit automatické masové registrace, dávají cybersquatterům velký náskok před majiteli ochranných známek. WIPO vyvíjí úsilí, aby se domény dostaly do správných rukou, tedy do rukou nositelů práv z duševního vlastnictví“*.

120 Poičák R. : Geografická označení v doménových jménech s gTLD, 18.3. 2002 z <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72342>

121 Viz Mališ P. Světová organizace duševního vlastnictví varovala před nárůstem cybersquattingu; dostupný z <http://www.pravoit.cz/view.php?nazevclanku=svetova-organizace-dusevniho-vlastnictvi-varovala-pred-narustem-cybersquattingu&cislocclanku=2007070003>

122 Dostupný z <http://www.wipo.int/amc/en/domains/decisions/html/2006/d2006-0225.html>

V roce 2006 bylo u WIPO podáno 1823 žalob, což představuje nejvyšší počet od vydání UDRP.¹²³

HLAVA VIII : DOMÉNOVÁ JMÉNA A PRÁVA NA OZNAČENÍ VE SPORECH V DOMÉNĚ .EU

8.1. Procedura řešení sporů v doméně .eu

Systém registrace doménových jmen v nejnovější doméně, doméně .eu jsem již popsal výše, v kapitole „Registrace doménového jména v doméně .eu“. V té jsem vysvětlil základní preventivní principy registrace doménových jmen (zejména registrace po etapách), které byly zavedeny právě z důvodu ochrany subjektů s přednostními právy na svá označení. V této kapitole se tedy zaměřím na úpravu řešení sporů ohledně této nové domény.

Na spory v doméně .eu se v první řadě vztahují již zmíněná **Nařízení Komise 733/2002 (EC)** o zavedení vrcholné domény a **874/2004 (EC)**, stanovící pravidla veřejné politiky, týkající se implementace a funkcí domény nejvyšší úrovně .eu a principy, jimiž se řídí registrace. Tato nařízení zmocnily Registr (EURid), aby zavedl postup řešení sporů mezi držiteli doménových jmen a dalšími osobami, domáhajícím se práv k těmto označením, včetně práv k duševnímu vlastnictví a rovněž i sporů týkajících se jednotlivých rozhodnutí vydaných Registrem při přidělování těchto jmen. Procedura má zohlednit nejlepší mezinárodní zvyklosti v této oblasti a především doporučení WIPO, přičemž procedurální pravidla by měla být podobná těm, jež jsou vymezena v UDRP. Registr jako poskytovatele tohoto řízení vybral Rozhodčí soud při Hospodářské komoře ČR a Agrární komoře ČR. Ten se zavázal navrhnout pravidla pro alternativní řešení sporů v TLD .eu a provádět řízení ve všech z 20ti oficiálních jazyků EU. Výstupem byly dva dokumenty: Podmínky registrace doménového jména .eu a navazující Pravidla registrace. První z nich ve své 16. části odkazuje konečně na Pravidla pro řešení sporů o domény .eu. („ADR Rules“, dále též „Pravidla ADR“)¹²⁴ Vzhledem k obsahu a délce této diplomové práce nebudu rozebírat celý proces řízení, ale zaměřím se pouze na základní hmotněprávní atributy, odlišující ADR v doméně .eu od řízení podle UDRP ve vztahu k právům na označení.

123 Viz Mališ P. Světová organizace duševního vlastnictví varovala před nárůstem cybersquattingu; dostupný z <http://www.pravoit.cz/view.php?navezclanku=svetova-organizace-dusevniho-vlastnictvi-varovala-pred-narustem-cybersquattingu&cislociianku=2007070003>

124 http://www.adreu.eurid.eu/html/cz/adr/adr_rules/eu%20Dispute%20Resolution%20Rules.pdf

Prvním rozdílem od UDRP řízení je, že příslušnost ADR řízení v doméně .eu není založena rozhodčí doložkou, ale přímo obecně závazným předpisem, jímž je Nařízení Komise č. 874/2004¹²⁵. To ve svém čl. 22 stanoví:

1. Proceduru ADR může iniciovat kterákoliv ze stran tam, kde:

(a) registrace je spekulativní nebo je zneužívající ve smyslu článku 21 (pozn. autora – jde tedy o registrace doménového jména ve zlé víře anebo bez oprávněného zájmu či práva k doménovému jménu) nebo

(b) rozhodnutí přijaté Registrem je v rozporu s tímto nařízením nebo nařízením (EC) číslo 733/2002.

2. Účast v proceduře ADR bude povinná pro držitele doménového jména a pro Registr.

Pro poškozeného tedy není procedura ADR povinná a má možnost volby mezi tímto alternativním způsobem rozhodování sporů a podáním žaloby k obecným soudům. Rozdíl oproti UDRP však spočívá zejména v čl. 22 odst. 1, písm. b), který zakotvuje **možnost řešit i spor s Registrem**, který dotyčné doménové jméno zaregistroval, v případě kdy Registr podle žalobce porušil jmenovaná nařízení. Toto ustanovení tak slouží jako jakési opravné řízení v situaci, kdy má Registr povinnost ověřovat, zda dotyčná osoba má právo si dané jméno registrovat. Neboť, jak již bylo zmíněno v kapitole o registraci .eu domény, okruh možných registrujících subjektů je omezen a neúspěšný žadatel má tímto možnost rozhodnutí Registru napadnout. V případě této žaloby půjde o požadavek, aby bylo zrušeno rozporované rozhodnutí Registru a popřípadě v souvislosti s tím proveden převod, zrušení nebo přidělení příslušného doménového jména.¹²⁶

Nesplnění formálních podmínek registrace je zároveň jediným důvodem, pro který se Registr (EURid) v současnosti může odhodlat k razantnějšímu kroku proti spekulativnímu držiteli domény – neb podezření ze cybersquattingu není dostačujícím

---

125 české znění dostupné např. z <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2004:162:0040:01:CS:HTML>

126 Viz Raban, P., Moravcová, M. a kol. .eu domain name, eu. doména. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006, str. 44

právním důvodem pro pozastavení registrace ze strany Registru. To může být právním důvodem pouze pro žalobce v ADR řízení.¹²⁷

8.2. Podmínky ochrany chráněných označení podle Pravidel ADR

Podobně jako v řízení podle UDRP, i zde nese důkazní břemeno o tom, zda se jedná o spekulativní registraci doménového jména, žalobce. Ten musí prokázat, že :

1. doménové jméno je **identické nebo zaměnitelné s označením**, k němuž vnitrostátní právo Českého státu a/nebo Komunitární právo uznává nebo zakotvuje právo; a **buď**
2. doménové jméno bylo žalovanou stranou zaregistrováno bez oprávnění k doménovému jménu nebo **bez oprávněného zájmu** na doménovém jménu; nebo
3. doménové jméno **nebylo zaregistrováno nebo není užíváno v dobré víře**.

Na první pohled jde o velmi podobné podmínky jako v případě UDRP. Nicméně spojky „a buď“ a „nebo“ stanoví od UDRP zásadní odlišnost. Nemusí být naplněny kumulativně všechny tři znaky, ale postačí, je-li splněna zároveň první a druhá, nebo první a třetí podmínka. K prokázání cybersquattingu „stačí“ je-li dotyčné doménové jméno identické nebo zaměnitelné s označením, k němuž existuje přednostní právo žalobce a zároveň musí být prokázán buď nedostatek dobré víry nebo nedostatek právního zájmu.

Žalovaný může svůj **oprávněný zájem** k doménovému jménu prokazovat zejména tím, že :

1. před oznámením sporu použil doménové jméno nebo jméno odpovídající doménovému jménu v souvislosti s nabídkou zboží nebo služeb, nebo prokazatelně provedl přípravu k takovému postupu;
2. je pod doménovým jménem obecně znám, i pokud neexistuje ve vztahu k příslušnému doménovému jménu právo uznané nebo zakotvené vnitrostátním a/nebo Komunitárním právem;
3. využívá oprávněně a k nekomerčním nebo poctivým účelům doménového jména, aniž by jeho záměrem bylo uvést spotřebitele v omyl nebo poškodit pověst

---

127 Viz také Mokřý L. : EURid pozastavil 10.000 domén .eu pro cybersquatting - dostupný z <http://www.pravoit.cz/view.php?navezclanku=euid-pozastavil-10-000-domen-eu-pro-cybersquatting&cislocclanku=2007100001>

označení, k němuž existuje právo uznané nebo zakotvené vnitrostátním a/nebo Komunitárním právem.

Stejně jako v případě UDRP jde o alternativní podmínky.

Pokud žalobce neprokáže splnění „druhé podmínky“, tedy nedostatek právního zájmu, musí chce-li v řízení uspět, prokázat, že doménové jméno **bylo zaregistrováno nebo je užíváno v nedobré víře** :

1. okolnosti nasvědčující tomu, že doménové jméno bylo zaregistrováno nebo pořízeno primárně za účelem prodeje, pronájmu nebo jiného převodu doménového jména držiteli určitého označení, k němuž vnitrostátní právo a/nebo Komunitární právo uznává nebo zakotvuje právo, nebo orgánu veřejné moci; nebo
2. doménové jméno bylo zaregistrováno s cílem zabránit držiteli určitého označení, k němuž vnitrostátní právo a/nebo Komunitární právo uznává nebo zakotvuje právo, nebo orgánu veřejné moci, aby takového označení použil v rámci odpovídajícího doménového jména, pokud:
  - (i) Žalovaná strana se opakovaně zapojila do popsaného nekalého chování; nebo
  - (ii) doménové jméno nebylo využíváno příslušným způsobem po dobu nejméně dvou let od data registrace; nebo
  - (iii) existují okolnosti, kdy v době počátku ADR řízení žalovaná strana prohlásila, že zamýšlí příslušným způsobem využívat doménové jméno, k němuž vnitrostátní právo a/nebo Komunitární právo uznává nebo zakotvuje právo, nebo které odpovídá názvu orgánu veřejné moci, avšak neučinila tak do šesti měsíců od počátku ADR řízení;
3. doménové jméno bylo zaregistrováno primárně za účelem narušení hospodářské činnosti soutěžitele; nebo
4. doménové jméno bylo záměrně použito k přitahování uživatelů internetu za účelem dosažení zisku na webovou stránku žalované strany nebo jiné on-line umístění, a to vytvořením pravděpodobnosti záměny s označením, k němuž vnitrostátní právo a/nebo Komunitární právo uznává nebo zakotvuje právo, nebo které je názvem orgánu veřejné moci, kde taková pravděpodobnost záměny vzniká s ohledem na zdroj, financování, příbuzenství nebo podporu webové stránky nebo umístění, produkt či služby na příslušné webové stránce nebo umístění žalované strany; nebo

5. doménové jméno je osobním jménem a neexistuje žádná prokazatelná souvislost mezi žalovanou stranou a zaregistrovaným doménovým jménem.

Tyto okolnosti, stanovené Pravidly ADR a prokazující zlou víru registranta jsou opět pouze demonstrativní.

Uspěje-li žalobce v prokázání výše stanovených podmínek, má právo se domáhat buď zrušení registrace nebo převodu doménového jména na svou osobu. Pokud se jedná o jiné nároky, jako např. na náhradu škody, je nutno postupovat buď podle smluvního ujednání, pokud jsou tyto osoby v nějakém smluvním vztahu nebo podle příslušného práva.¹²⁸

Oproti podmínkám ochrany podle UDRP, je v rovině doménových jmen .eu podstatně rozšířen okruh výslovně chráněných práv na označení. Čl. 10 Nařízení Komise č. 874/2004 vypočítává okruh chráněných označení takto :

Přednostní práva budou chápána tak, že zahrnují mimo jiné i registrované národní ochranné známky a ochranné známky Společenství, zeměpisná označení nebo označení původu a v rozsahu, v němž jsou chráněny národním zákonem v členském státě, kde jsou „vlastněny“ také : neregistrované ochranné známky, obchodní jména (firma), označení podniků, jména společností, rodinná jména a názvy chráněných literárních a uměleckých děl. Národní ochranné známky, ochranné známky Společenství, zeměpisná označení a označení původu jsou tedy chráněny bez ohledu na to, zda jim je poskytována také ochrana vnitrostátním právem. Pro zbývající vyjmenovaná označení platí, že jim musí být poskytnuta ochrana národním právem, aby byla považována za chráněná „přednostní práva“.

Podmínky ochrany v rovině evropské domény jsou tedy pro osoby s právy na označení v mnohém příznivější v porovnání s podmínkami v gTLD a to jednak z důvodu rozšíření výslovně chráněných označení a jednak proto, že podle Pravidel ADR stačí, aby žalobce prokázal pouze shodnost či zaměnitelnost doménového jména s chráněným označením ke kterému má práva a pak alternativně - buď nedostatek právního zájmu držitele doménového jména nebo absenci dobré víry.

Sluší se nicméně dodat, že i přes výše popsané nesporné klady v řešení sporů o doménu .eu, **mají Pravidla ADR i svá některá negativa.** Jedním z nich je i způsob „náhrady nákladů“ úspěšné straně sporu – **neúspěšná strana sporu totiž není povinna**

---

128 Viz Raban, P., Moravcová, M. a kol. .eu domain name, eu. doména. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006, str. 45

tyto náklady nahradit a porovnáme-li náklady na obranu proti neoprávněné registraci v řízení, které vyjdou na cca. 2000 EUR oproti nákladům na registraci domény (cca. 10 EUR), pak dojdeme k závěru, že tato situace nahrává spíše spekulantům, než-li osobám s právy na označení či jinými právy a právními zájmy ohledně dané domény.

ZÁVĚR

Hlavním cílem této diplomové práce, který si autor vytýčil již v jejím úvodu, bylo analyzovat právní status označení zvané doménové jméno, a zároveň posoudit možnosti jeho ochrany ve vztahu k právům na označení. A to jak z pohledu české právní úpravy, tak samozřejmě (s ohledem na „všudypřítomnost“ doménového jména) z pohledu úpravy "přeshraniční".

Jedním z hlavních důvodů atraktivnosti tohoto označení je skutečnost, že s ohledem na technickou stránku věci může existovat pouze jedno jediné doménové jméno pod určitou vrcholnou doménou. A právě tato jeho vlastnost je stěžejní příčinou vzniku spekulativních registrací (tzv. cybersquattingu) tohoto označení již v raných dobách Internetu. Lze jen konstatovat, že pokud by již v té době bylo možno odhadovat vývoj tohoto fenoménu, byla by nejspíše doménovým jménům přiznána veřejnoprávní ochrana, a také právní režim jejich vzniku, existence a regulace vůbec, by byl obdobný jako např. u ochranných známek či firmy (obchodního jména).

S ohledem na provedený rozbor na stránkách této práce však musím učinit závěr, že ve vztahu k právům na označení, je doménovým jménům přiznána, přes absenci jakékoliv administrativně právní regulace, v českém právním řádu dostatečná právní ochrana - a to za použití nejen právních institutů jako je ochranná známka, firma, či ochrana osobnosti, ale zejména za použití nadčasové úpravy nekalé soutěže. A to i přes neujasněnost ohledně právní povahy doménového jména. Více než specializovaná národní právní úprava by tak byla vhodná (pro právní postavení doménového jména) spíše teoretická ujasněnost ohledně konceptu právní povahy tohoto označení a to, s ohledem na jeho mezinárodní rozměr, např. na úrovni Světové organizace duševního vlastnictví.

Vhodným postupem pro úpravu problematiky doménových jmen se tak jeví normotvorba nestátních institucí a zejména těch nadnárodních – tedy regulace prostřednictvím nadnárodních norem soft law, neboť ta má efektivnější dopad, než-li izolovaná legislativní úprava. Kladně lze tedy hodnotit normotvorbu ICANN a jeho Jednotných pravidel pro řešení sporů z doménových jmen, které tvoří relativně jednoduché měřítko pro řešení sporů ohledně doménových jmen, jakkoliv se ozývají oprávněné hlasy volající po jejich revizi a potřeby rozšíření jejich ochrany minimálně ve vztahu k akronymům a názvům mezinárodních organizací a zemí. Jak ovšem ukazují zkušenosti s vývojem spekulativních registrací, nejefektivnějším nástrojem proti cybersquattingu je propracovaná úprava registračních pravidel právě v kombinaci s pravidly, na jejichž základě jsou řešeny spory - kdy úprava registračních pravidel by měla

plnit preventivní funkci a úprava řešení sporů pouze funkcí efektivního nástroje domáhání se svých práv. Z hlediska nově zavedených domén je takovýmto pozitivním příkladem zejména úprava evropské domény „eu“, která ovšem logicky vychází ze zkušeností z předešlých národních a generických domén a také ze skutečnosti, že iniciátorem nové domény byl výjimečně orgán nadaný exekutivní pravomocí, navíc pravomocí pro členské státy nadnárodního seskupení.

Osobně si proto myslím, že i přes avizovanou nadbytečnost legislativní úpravy doménových jmen a zejména nadbytečnost veřejnoprávní regulace registrace doménových jmen po vzoru např. ochranných známek, by de lege ferenda přeci jen prospěla (minimálně ve vztahu k členským státům EU a již existujících vrcholných domén) určitá harmonizace národních právních úprav (např. formou směrnice), která by měla za cíl zvýšení preventivních funkcí pravidel registrace vydávaných příslušnými doménovými autoritami. Z pohledu české domény „cz“ tedy zpřísnění liberálních pravidel pro registrující subjekty (např. podmínek domicilu, popř. podmínek počtu registrovaných domén pro jeden subjekt apod.).

POUŽITÉ PRAMENY

Publikace

Dobřichovský T. : Moderní trendy práv k duševnímu vlastnictví. Praha: Linde, 2004

Hajn, P. Ochrana právnické osoby podle § 19b občanského zákoníku. Právo a podnikání, 1994

Jakl, L. a kolektiv. Ochranné známky a označení původu, Praha: Úřad průmyslového vlastnictví, r. 1997

Knap K., Opltová M., Kříž J., Růžička M., : Práva k nehmotným statkům, Codex Praha 1994

Lochmanová L., Práva na označení. Praha: Orac 1997

Madar Zdeněk, a kolektiv :Slovník českého práva. Praha, Linde Praha 2002

Munková J.: Právo proti nekalé soutěži, komentář, C.H. Beck 1996

Obchodní právo, MERITUM, ASPI 2005

Pelikánová – Koblíha: Komentář k obchodnímu zákoníku, I. Část, Linde Praha 1994

Pelikánová, R., Čermák Jr., K. Právní aspekty doménových jmen. Praha: Linde, 2000

Právo a praxe ICT (Central European Advisory Group), měsíčník, květen 2004/5

Raban, P., Moravcová, M. a kol. .eu domain name, eu. doména. 1. vydání. Praha : C.H. Beck, 2006

Svoboda P. a kol., Právní a daňové aspekty e-obchodu

Štenglová, I. Obchodní zákoník : Komentář. 11. vyd. Praha: C.H.Beck 2006

Švestka J. a kol., Občanské právo hmotné, Svazek I

Odborné články

Aujezdský J. : Rozsudek ohledně domény ceskapojistovna.cz. Co je špatně? dostupný z <http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=220507>

Frimmel M., Právní aspekty doménových jmen, Právní rádce č. 8/2000

Kroft M. Přejete si zastavit doménové jméno? na <http://www.epravo.cz>

Kupka, P., Doménové jméno versus název obce,
http://www.mvcr.cz/casopisy/s/2003/0012/konz_2.html

Mališ P. Světová organizace duševního vlastnictví varovala před nárůstem cybersquattingu; <http://www.pravoit.cz/view.php?nazevclanku=svetova-organizace-dusevniho-vlastnictvi-varovala-pred-narustem-cybersquattingu&cisloclanku=2007070003>

Mokrý L. : EURid pozastavil 10.000 domén .eu pro cybersquatting
<http://www.pravoit.cz/view.php?nazevclanku=eurid-pozastavil-10-000-domen-eu-pro-cybersquatting&cisloclanku=2007100001>

Polčák, R. Doménová autorita - pojem, význam, kritika
<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=62618>

Polčák R. : Geografická označení v doménových jménech s gTLD, 18.3. 2002 z
<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=72342>

Sehnálek D., Právní povaha doménového jména
<http://www.itpravo.cz/index.shtml?x=132115>

Další internetové zdroje

<http://en.wikipedia.org>

<http://eur-lex.europa.eu>

<http://gnso.icann.org>

<http://www.adreu.eurid.eu>

<http://www.arbcourt.cz>

<http://www.curia.europa.eu>

<http://www.epravo.cz>

<http://www.mvcr.cz>

<http://www.nic.cz>

<http://www.nic.sk>

<http://www.icann.org>

<http://www.ignum.cz>

<http://www.itpravo.cz>

<http://www.pravoit.cz>

<http://www.wipo.int>

Soudní rozhodnutí a nálezy

BMW AG a BMW Nederland BV vs. Donald Karel Deenik, dostupný

<http://www.curia.europa.eu/en/content/juris/index.htm>

rozhodnutí OLG (Vrchního zemského soudu) Hamm: „krupp.de“, CR 4/1998

rozsudek LG (Zemského soudu) Mannheim CR 1996,353 ve věci doménového jména „heidelberg.de“

rozsudek Krajského soudu v Ostravě, ze dne 3. června 2005, č.j. 5 Cm 85/2001-64

rozsudek OLG (Vrchního zemského soudu) Koblenz 15 O 09/99 ve věci doménového jména „vallendar.de“.

rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ve věci doménového jména „systemy.cz“, ze dne 14. března 2006

rozhodnutí Vrchního soudu ze dne 31. ledna 2002 – dostupné z

http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 12 - Potvrzení předběžného opatření - 31. 1. 2002)

usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. června 2001 – dostupné také z

http://www.nic.cz/files/nic/doc/soudni_rozhodnuti.ZIP (soudní rozhodnutí 11 - Předběžné opatření - 19. 6. 2001)

usnesení Městského soudu v Praze o vydání předběžného opatření ve věci doménového jména „paegas.cz“

rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 7. července 2003 ve věci doménového jména „ceskapojistovna.cz“

rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2001-0684 ze dne 9.srpna. 2001 ve věci doménového jména „s-m-i-r-n-o-f-f.com“

rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2000-0210 ze dne 30.května 2000 ve věci doménového jména „juliaroberts.com“

rozhodnutí Rozhodčího a mediačního centra WIPO D2000-0505 ze dne 7. srpna 2000 ve věci doménového jména „barcelona.com“

rozhodnutí Arbitrážního a mediačního centra WIPO č. D2006-0225 ve věci doménového jména „tamiflu-store.com“.

Legislativa a soft law

Pravidla pro řešení sporů o domény .eu. (ADR Rules)

Podmínky registrace doménového jména .eu (.eu Domain Name Terms and Conditions)

Jednotná pravidla pro řešení sporů z doménových jmen (Uniform Domain Dispute Resolution Policy)

Rules for Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy

návrh „nového občanského zákoníku“ - viz např.

<http://portal.justice.cz/ms/ms.aspx?o=23&k=381&j=33&d=40461>

Pravidla registrace doménových jmen v ccTLD .cz

Pravidla poskytovania menného priestoru v internetovej doméne .SK

Pravidla alternativního řešení sporů (v doméně .cz)

Registrar Accreditation Agreement

Nařízení Komise (EC) 733/2002 o zavedení vrcholné domény .eu

Nařízení Komise (EC) č. 874/2004, kterým se stanoví obecná pravidla pro zavádění a funkce domény nejvyšší úrovně .eu a zásady, jimiž se řídí registrace.

Anticybersquatting Consumer Protection Act

Pařížská unijní úmluva na ochranu průmyslového vlastnictví

Madridská dohoda o mezinárodním zápisu továrních nebo obchodních známek

Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS)

Listina základních práv a svobod

zákon č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách

zákon č. 221/2006 Sb. o vymáhání práv z průmyslového vlastnictví

zákon č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách (starý známkový zákon)

zákon č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník

zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník

zákon č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád

zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon